

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Навчально-науковий інститут культури і мистецтв
Кафедра хорового диригування, вокалу та методики музичного навчання

Родя Світлана Володимирівна

**МИСТЕЦТВО КОНФЕРАНСУ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ЕСТРАДНОГО СПІВАКА**

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеню магістра

Науковий керівник

_____ Н.А. Фоломєєва,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри хорового диригування, вокалу та
методики музичного навчання

« ____ » _____ 2021 року

Виконавець

_____ С.В.Родя

« ____ » _____ 2021 року

Суми 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНІ ЗАСАДИ ВИНИКНЕННЯ МИСТЕЦТВА КОНФЕРАНСУ ТА ЙОГО РОЗВИТОК В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКТИВІ	7
1.1.Розвиток мистецтва конференсу в історичній ретроспективі	7
1.2.Мистецтво конференсу на сучасному етапі свого розвитку	15
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ У МАЙБУТНІХ ЕСТРАДНИХ СПІВАКІВ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК КОНФЕРАНСУ.	22
2.1. Методичні особливості підготовки сучасного естрадного співака	22
2.2. Авторський досвід поєднання сучасного естрадного співу з мистецтвом конференсу	27
2.3. Авторська методика поєднання сучасного естрадного співу з мистецтвом конференсу	47
Висновки до розділу 2	50
ВИСНОВКИ	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
ДОДАТКИ	53

ВСТУП

Актуальність теми. Реформування системи вищої мистецької освіти у відповідності до вимог сучасного культурного-мистецького простору та потреб ринку праці, а також затвердження стандартів вищої освіти спричиняє необхідність перегляду змісту професійної підготовки фахівця з музичного мистецтва, зокрема, естрадного співака. Сучасна професійна модель фахівця у сфері музичного мистецтва поєднує у собі систему зі складових різних творчих професій. В умовах сьогодення у сфері послуг з організації дозволяє актуальною є сучасна модель поєднання амплуа ведучого та естрадного співака, відповідно, особливої актуальності набуває дослідження значення мистецтва конференсу у системі професійної підготовки сучасного естрадного співака. Сформована тенденція полягає в тому, що професія ведучого як самостійна втрачає попит. Відповідно виникає необхідність поєднання функцій ведучого з іншими творчими діяльностями, наприклад, з естрадним співом. Сучасний естрадний співак має не лише оволодіти високим рівнем вокально-виконавської майстерності, але й основами мистецтва конференсу, оскільки часто у різних святкових заходах виникає необхідність виконання одночасно і ролі ведучого, і ролі естрадного артиста-вокаліста.

В сучасному суспільстві ведучі-конференсьє використовують мультимедійні екрани, інтерактивні форми, інноваційні технічні засоби, що, скорочуючи дистанцію між глядачами та виконавцями, допомагають досягнути бажаного комунікативного ефекту. Проте, лише професійний конференсьє здатен підняти рівень типової програми до зразкової у своєму виконанні. Шукаючи правильні шляхи для створення відповідного іміджу, безперервно вдосконалюючи свою професійну майстерність, менеджер дозволяє зможе досягнути ефективного спілкування у взаємодії з глядацькою аудиторією. Задовольнити потреби людей у відпочинку та рекреації покликані культурно-дозвіллєві установи, що володіють необхідним арсеналом ідейно-емоційних засобів, форм та методів роботи. Проте, не зважаючи на жанрове різноманіття культурно-дозвіллєвих програм, жодна форма дозвіллєвої програми не може

бути вдало реалізована без участі менеджера дозвілля, якому сьогодні доволі часто доводиться поєднувати функції організатора заходу та ведучого-конференсьє. Його професійна компетентність, доречно створений образ, комунікабельність, ерудованість та дотепність здатні забезпечити не лише створення святкової емоційної атмосфери, успіх артистів у заході, але й успіх усього заходу.

Таким чином, актуальність теми зумовлена такими чинниками:

- недостатнім дослідженням аспектів мистецтва конференсу в системі підготовки сучасного естрадного співака;
- попитом на виконання діяльностей, які поєднують у собі функції ведучого з іншими творчими діяльностями, наприклад, з естрадним співом;
- необхідністю системного мистецтвознавчого осмислення поєднання різноманітних творчих професій на українському просторі у сфері послуг з організації дозвілля.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти конференсу висвітлені у працях: О. Алексєєва-Яковлєва, В. Ардова, І. Богданова, Р. Віккерса, М. Германової, М. Сіньова, К. Станіславського, М. Смірнова-Сокольського, М. Сулімова, Є. Уварова та інших. У цих працях схарактеризовані майстри конференсу, визначені сценічні особливості кожного митця. Водночас, наукові праці, які присвячені мистецтву конференсу в системі підготовки естрадних співаків наразі відсутні, відповідно, актуальним є саме дослідження у цьому векторі проблематики.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає у конкретизації значення мистецтва конференсу у системі підготовки сучасного естрадного співака.

Відповідно до мети виокремлені такі завдання:

- 1) конкретизувати зміст поняття конференс в сучасних умовах культурно-мистецького простору;
- 2) визначити особливості історичного розвитку мистецтва конференсу та його сучасного стану;

- 3) диференціювати складові професійної майстерності конференсьє;
- 4) розробити авторську методику поєднання сучасного естрадного співу з мистецтвом конференсу у практичній діяльності.

Об'єктом дослідження є процес розвитку мистецтва конференсу.

Предметом магістерської роботи є мистецтво конференсу в системі підготовки сучасного естрадного співака.

Матеріали та методи дослідження. У дослідженні використовувались такі методи: аналіз наукових публікацій з метою конкретизації складових професійної майстерності конференсьє; узагальнення з метою визначення особливостей історичного розвитку мистецтва конференсу, а також розробки методичних засад поєднання сучасного естрадного співу з мистецтвом конференсу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що:

- конкретизовано конференс як складову системи підготовки майбутніх естрадних співаків;
- узагальнено особливості сучасного конференсу;
- подальшого розвитку набули підходи до еволюції мистецтва конференсу у історичній ретроспективі.

Практичне значення одержаних результатів полягає в запропонованій авторській методиці поєднання сучасного естрадного співу з мистецтвом конференсу у практичній діяльності. Матеріали кваліфікаційної роботи можуть бути використанні у викладанні освітніх компонентів з історії мистецтва («Історія естрадного вокального мистецтва») у закладах вищої освіти різних рівнів, а також як основа для подальших досліджень.

Апробація результатів та публікації. Основні положення, результати та висновки дослідження доповідались на III Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми мистецько-педагогічної освіти: здобутки, реалії та перспективи» (24 березня 2020 року, м. Суми); студентській науковій онлайн-конференції «Дні науки-2020» (22 жовтня 2020 року, м. Суми).

Результати дослідження висвітлювалися у публікаціях автора:

1. Фоломєєва Н.А., Родя С.В. Розвиток мистецтва конференсу у історичному дискурсі *Мистецькі пошуки: збірник наукових праць*. Випуск 1 (13). Суми : ФОП Цьома С. П., 2021. С. 277–282.

2. Родя С.В. Мистецтво конференсу у системі професійної підготовки сучасного естрадного співака. *Дні науки – 2020 : матеріали студентської наукової онлайн-конференції, 22 жовтня 2020 року, м. Суми*. Суми : ФОП Цьома С. П., 2020. С. 147–149.

Структура та обсяг роботи: згідно з метою та завданнями дослідження магістерська робота складається з вступу, двох розділів, висновків до розділів, висновків, списку використаних джерел (56 найменувань) та додатків (3 одиниці). Робота містить 22 рисунки та 1 таблицю. Загальний обсяг роботи становить 66 сторінок, з них основний текст складає 52 сторінки.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРИЧНІ ЗАСАДИ ВИНИКНЕННЯ МИСТЕЦТВА КОНФЕРАНСУ ТА ЙОГО РОЗВИТОК В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКТИВІ

1.1. Розвиток мистецтва конференсу в історичній ретроспективі

Конференс є наймолодшим жанром серед естрадних жанрів мистецтва, хоча передумови формування цього виду мистецтва можна знайти в далекому минулому, а саме: народних виставах, де роль конференсьє виконували скоморохи та балаганні діди, в італійській комедії масок [32] та хорі античного театру. Слід зазначити, що між глядачем та сценою раніше не було сполучної ланки і тому ця проблема стала досить актуальною. Саме така реальна наступність виявлена і фундаментальній праці з історії естрадного мистецтва Є. Кузнєцова [27]. Перехід від бородатого зазивали, який вигукує свої досить жваві промовки, до естрадного артиста в ролі коректного, іронічного ведучого, занадто різкий. Але схожість цих явищ не може бути простою випадковістю.

Народні гуляння, які розпочали своє існування ще у XVIII столітті особливо набувають значущості в XIX столітті, коли вони стають особливо популярними [31]. На Різдво – «гуляння під горами», на Масницю і паску – «під гойдалками». Сучасники залишили опис таких гулянь «... Протягом тижня натовпи народу щодня стікаються до гойдалок, споруджених на площах. Ще здалеку, приваблюваний турецькими барабанами і гучною музикою мандрівних комедіантів, канатних танцюристів та інших різного роду акторів, народ поспішає на площу, щоб погуляти біля гойдалок ... Кілька музикантів, на чолі з паяцами, розміщуються на балконі і на верхньому майданчику цієї своєрідної каруселі і, таким чином, опиняються в центрі загального кругообігу. У найближчому сусідстві – підмостки комедіантів, особливо привертають народ гострими, хоча і грубуватими жартами» [27, с. 39].

На цих «карусельних дідах» доцільно зупинитися окремо, адже саме їх можна розглядати як прямих «предків» сучасних ведучих та конференсьє.

Як писав один із дослідників народних гулянь: «костюм і грим «діда» був традиційний ...» [3, с. 62]. Необхідно додамо, що також і досить помітний. У строкатому багатолюдді гулянь треба було зосереджувати на собі погляди. «Борода і вуса з сірого клоччя, нарочито грубо зроблені, сірий, навмисно залатаний каптан і стара кругла шапка ямщика з паперовою квіткою збоку, на ногах онучі та личаки» [3, с. 63]. Поява на балконі гойдалок фігури в цьому вбранні слугувало сигналом початку веселих промов, усілякого балагурства, жартів та промовок. Серед «обов'язків» «карусельного діда» було і оголошення «номерів». Ось як це відбувалося: «побалагував ... «дід», потім раптово ляскав себе по лобі, немов згадавши що-небудь, квапливо зникав і виводив трьох танцюристок. Презентував їх перед публікою і, найчастіше, досить відверто побалагувавши на їх рахунок, «дід» брався танцювати разом з ними ...» [3, с.64].

Історики, які досліджують естрадне мистецтво, не без підстави вбачають у цих народних потішниках далеких попередників конференсьє. Тісний зв'язок з публікою і веселощі від безпосередньої розмови з нею, а також «подача» виконавців – ось ниточки, які тягнуться від дотепників в онучах до сучасних елегантних конференсьє.

Жанр конференсу, знайомство з історією якого вкрай необхідно знати кожному ведучому, має точну дату народження. В Російській імперії цей жанр виник у 1910 році [55]. Якраз у цьому році на авансцені з'явилася нова для естрадних виступів фігура – конференсьє.

До 1910 року ніхто не оголошував естрадні номери. Такої ролі а ні в дивертисментах, а ні в антрактах, а ні в музичних вечорах просто не існувало. По суті, в цьому не було особливої потреби. В театрах публіка дуже добре знала і одразу впізнавала актора. Музичні вечори відвідувалися вузьким, в нашому сучасному розумінні колом поціновувачів. Із часів «карусельних дідів» ніхто не пов'язував номери програми, ніхто не брав на себе функції «господаря» і «стержня» естрадного заходу. У більшості випадків аудиторія була майже постійна, коло відвідувачів тісне і знайоме не тільки з

виступаючими, але і між собою. Чим обмеженішим було коло відвідувачів, тим менше воно потребувало в тому, хто буде оголошувати номери.

У благодійних концертах для широкого загалу, а також у міських естрадних концертах використовувалися, здебільшого, надруковані на друкарській машинці програми. Окрім друкованих програм, використовувалися також і аншлаги – плакати, які вивішувалися перед завісою.

Слід зауважити, що рідні аспекти розвитку конференсу ґрунтовно досліджували: Є.Уваров, М.Сулімов, А.Алексєєв, М.Сіньов, Р.Вікєрс та знаний фундаменталіст цього питання – К.Станіславський [45]. Своїми напрацюваннями ці вчені визначили особистісні характеристики кожного окремого представника мистецтва конференсу та визначили їх сценічні особливості.

В естрадному мистецтві жанр конференсу є досить важливим, оскільки за хронометражем займає до тридцяти відсотків часу збірного естрадного концерту.

Такий відсоток пояснюється особливими цілями конференсу. Адже він може розглядатися як мистецтво спілкування з глядачем і від конференсьє досить суттєво залежить успіх будь-якого естрадного заходу. Конференсьє має унікальне завдання: об'єднати всі концертні номери в єдине художнє ціле.

Безпосередній діалог та спілкування конференсьє з глядачами обумовлює серйозне запитання про довіру глядачів до артиста чи актора.

На естраді, в той час, «стіни» між глядачем та актором не було і тому в актора чи артиста виникало досить логічне запитання: як йому звертатися до публіки – від імені персонажа, якого він грає, чи безпосередньо від свого. Для цього від актора вимагалася гранична правда дії. Правду цього образу досить переконливо втілив в життя знаменитий молодий актор Московського художнього театру Микола Балієв, якого можна вважати пробразом першого конференсьє у сучасному сенсі цього терміну.

Це завдання було відмінно вирішене М. Балієвим, який на показах «Летючої миші», вів спектакль, розмовляючи із залом від власної персони.

М. Балієв грав роль самого себе, а не відстороненого персонажу. «Його невичерпна веселість, винахідливість, дотепність – і в самій суті, і у формі сценічної подачі своїх жартів, сміливість, що часто доходила до зухвалості, уміння тримати аудиторію в своїх руках, почуття міри, здатність балансувати на межі зухвалого і веселого, образливого і жартівливого, вміння вчасно зупинитись і дати жарту зовсім інший, добродушний напрямок – усе це робило з нього цікаву артистичну фігуру нового у нас жанру» – у своїй праці писав про Микиту Балієва К.С.Станіславський» [45].

Ця артистична фігура незабаром отримала назву «конферансьє».

Основою та вирішальною ланкою у веденні конферансу, його вищою школою є майстерність спілкування.

Вимоги до конферансьє характеризуються умінням розмовляти з глядачами, бути дотепним, імпровізувати, якщо виникають форс-мажорні ситуації. Ці вимоги вибудовувалися протягом багатьох років існування мистецтва конферансу. Першочерговим завданням конферансьє є, за своєю суттю, поєднання виступів різнохарактерних артистів в єдине художнє ціле.

Господарем будь-якого заходу чи естрадного концерту є конферансьє і від того, наскільки він є професіоналом своєї справи, залежить буде цей захід цікавим та приємним, чи залишить по собі не досить приємні враження. Цілком очевидно, що це досить непрості завдання і для того, щоб стати дійсно професійним конферансьє, недостатньо оволодіти професійними знаннями та навичками. Адже, як зазначав М. Сулімов про те, що техніка та технологія – це всього лише засоби для реалізації цілі та втілення художнього засобу.

Одним з найважливіших моментів професії конферансьє є пошук свого індивідуального стилю. Це допомагає конферансьє стати непересічною творчою особистістю.

Досвід видатних майстрів мистецтва конферансу минулих часів підтверджує ці умовиводи.

Ознайомившись з досвідом цих знаних майстрів ми можемо краще оцінити можливості такої унікальної та харизматичної акторської спеціальності, як конференсьє.

Слід зазначити, що науковою розробкою проблеми у мистецтві спілкування актора фундаментально займався безпосередньо К.С.Станіславський [45]. Його теоретичні положення становлять величезну цінність, як для артистів розмовних жанрів, так і конференсьє. К.С.Станіславський визначив, що впливати на глядача та викликати в нього різні людські емоції можна тільки через спілкування.

К. Станіславський визначав три різновиди спілкування:

- пряме з реальним, присутнім партнером;
- самоспілкування;
- спілкування з уявним партнером [28, с.11].

Ведучий і конференсьє виконують інформативну функцію. Ця функція полягає в тому, щоб вони оголошували виступи кожного виконавця чи актора. Необхідність оголошення полягає в тому, щоб глядачі краще сприймали концертні номери. Дуже часто емоційному сприйняттю артиста з боку глядача заважало зайве перерахування всіх почесних його звань, авторів твору, повних імен та по батькові тощо, що лише обтяжувало концерт.

Розвиваючись, сольний конферанс диференціюється, виокремлюється: інтермедійний і репризний напрямки.

Сольний інтермедійний конферанс має справу з особливою естрадною драматургією – інтермедією, мікроп'єсою, сценкою, розрахованою на одного виконавця. Відповідаючи умовам жанру, вони малометражні, лаконічні, гостросюжетні.

Відступ від цих правил порушує пропорції конферансу в концерті.

На очах публіки зав'язується основний сюжет інтермедії. Сама дія розгортається в існуючому часі. Звідси виникають образи – персонажі. Вони потрапляють у трагічні, чи комічні ситуації і тому, аби втілити їх у життя, конференсьє потрібно зовнішньо перевтілитись, використовуючи для цього

допоміжні деталі. Це і перука, і окуляри, і вуса, і головний убір. Також можливо і якась бутафорія чи реквізит, тобто все, що дасть можливість миттєво зовнішньо трансформуватися. Описова форма в ігрових інтермедіях змінюється на дієву, оповідання – на показ. І на сцені одразу з'являються стислі, динамічні та яскраві мізансцени.

Однак інтермедія не є самоціллю конференсьє. Вона так само, як і реприза – сполучна ланка між номерами.

Репризний конференс ґрунтується на коротких словесних жартах – зв'язках, часто імпровізаційного характеру, гумористичних репліках, коротких літературних анекдотах, взаємопов'язаних з номерами, які оголошуються і повністю ними обумовлені. І власні, так звані сольні номери такого конференсьє, чи то фейлетон, монолог, куплет, витримані в тому ж ключі словесних реприз, каламбурів, комічної гри словами, несподіваних завершень.

В сучасних умовах сталася видозміна, або ж модифікація поняття конференсьє. Тобто, з'явилися нові властивості мистецтва конференсу [44, с.187] і його функції починають тісно переплітатися з сучасною моделлю ведучого.

Так історично склалося, що потреба в діяльності ведучого з'явилася на філармонійних концертах. До головних завдань ведучого належали оголошення артистів та творів, які вони виконують. При цьому ведучий мав досить чітко, лаконічно і правильно оголошувати назву твору та його виконавця.

Однак на сьогодні конференсьє має зовсім протилежну роль, він має вмінити проводити концерти різної форми. Разом тим всі інші види заходи – це вже сфера діяльності ведучого.

Також суттєво змінилися вимоги як до діяльності конференсьє, так і до діяльності ведучого.

До початку 90-х років на території сучасної України така професія, як ведучий, формально не існувала, натомість були культорганізатор та конференсьє, однак вони працювали, як правило, у формально-офіційній обстановці і бути ведучим на приватній вечірці чи святі могли хіба що

нелегально. Окрім того, у ті часи, вони могли собі дозволити вести програму без особливого врахування настроїв гостей, за одним сценарієм. Адже, якщо люди прийшли до них на свято – так чи інакше вони підкорялися правилам того місця, куди їх запросили, і тих людей, які цей захід проводили.

Сучасний ведучий має зовсім інші проблеми, адже тепер не до нього приходять на свято, а його запрошують для проведення свого заходу. І звісно ж «винуватці» та їх гості диктують ведучому правила проведення свята та його умови. Професійний ведучий має вміти підлаштовуватися під ці правила, що вимагає від нього великої тактовності та імпровізації.

Від того, наскільки буде підготовлений до свята ведучий, тобто, яку творчу роботу попередньо проведе, буде залежати чи буде цей захід успішним, чи не буде.

На ринку послуг з проведення будь-яких заходів існує безліч форм їх проведення. Але методика проведення свят – загальна для всіх ведучих.

Із зростанням попиту на концертні послуги різноманітні концертні організації та філармонії взяли на себе не стільки розважальні функції, як освітні. Тобто, у філармонічному плані концертна робота стала тісно переплітатися з лекційною і набула для глядача, особливо для дітей та молоді, більшою мірою пізнавальну функцію. І чим різноманітнішим ставав формат проведення заходів, тим більше розширювалися межі професійної діяльності ведучого.

Все це обумовило необхідність ведучих все більше і більше розмовляти з глядачами і здавалося б зблизило їх з конференсьє, однак для ведучих завдання веселити публіку не стояло і не є актуальним до цього часу.

Ведучий може собі дозволити жарти, викликаючи сміх публіки, але має робити це тільки по своїй добрій волі. Адже глядачі не чекають від нього веселощів, а жарти та сміх це лише рідкі супутники спілкування ведучого з глядачами. А от конференсьє, якщо не розважить публіку, буде вважатися таким, що не виконав свого основного призначення на цьому заході.

Означена відмінність між професіями ведучого та конференсьє: «інформувати» та «веселити», а між ними той кордон, який розмежовує ці два поняття. В подальшому ці дві професії продовжили розвиватися паралельно, але остаточно так і не зблизилися.

Зазвичай, ведучий працює на дитячих та змішаних, філармонічних, тематичних і камерних концертах. І звісно багато з таких концертів вимагають від ведучого більш розширеної інформації та спілкування з глядачами.

Робота ж сучасного конференсьє на будь-якому заході має два завдання: по-перше – це виконання власного номеру (фейлетони, анекдоти, репризи і т.п.); по-друге – оголошення наступного виступу, зовсім не пов'язане з виконанням власного номеру.

Тобто, оголошення «не своїх» номерів є супутньою функцією конференсьє.

Імпровізація та обмін репліками з глядачами майже назавжди пішли із сучасного мистецтва конференсу.

Сценічна робота конференсьє відрізняється від роботи ведучого своєю граничною природністю, професійною майстерністю, стертою межею між акторським та особистим.

Артист, що виступає, одночасно є і закулісною життєвою особистістю, тому підкреслення його акторської «основи» на естраді одразу вносить риси неправди в його гру. І тому тут чітко потрібно визначити, що перегравати не можна, адже це означає внести до образу актора зайві виразні риси. Навіть, якщо вони позитивні (це буває найчастіше), або негативні – ці риси змушують публіку замислитися над тим, що актор дуже старається. А це рівнозначно тому, що його звинуватять у фальсифікації образу, який він втілює на сцені.

«Недограти» ж означає, що актор виявив себе досить «сірою» особистістю, непотрібною глядачеві.

На сучасному етапі мистецтво конференсу, передусім, пов'язане з естрадними концертами та розважальними заходами. Усіма іншими сферами на

сучасній естраді займається ведучий. Він веде заходи та «розмовляє» з публікою [36].

Не зважаючи на значну кількість розбіжностей в професійній діяльності ведучого та конференсьє, вони, однак, мають багато подібностей, а саме:

- знайомлять глядачів з виконавцями, які вийдуть на сцену та творами, які ті будуть виконувати;
- «пов'язують» та «скріплюють» концертні номери та дроблені дії в одне концертне ціле;
- «рекламують» номери, тобто «доносять» їх до глядача;
- ведуть живе спілкування з публікою та відповідають на репліки зали;
- рідняться із глядацькою залю та володіють сучасними спроможностями в манері поведінки, зовнішньому вигляді, мисленні та складі мови;
- мають відчувати настрій та склад публіки, яка прийшла на захід;
- спроможні створювати свій сценічний неповторний образ [12].

Зважаючи на вищевикладене, некоректно сприймати професії ведучого і конференсьє, як одне ціле. Якщо ведучий чи конференсьє, через певну власну необізнаність, на сцені буде «перескакувати» від однієї професії до іншої, то має велику ймовірність бути незрозумілим глядацькій аудиторії [56]. При цьому публіці може бути незрозумілим як сенс, так і жанр концерту.

1.2. Мистецтво конференсу на сучасному етапі свого розвитку

Проведення свят на сьогоднішній день є загальноприйнятою практикою. Загальні підходи до їх проведення в ХХІ столітті суттєво змінилися. Феномен свята та заходу в умовах сучасності – складне явище, відповідно, його проведення досить – непросте заняття, яке потребує ґрунтового дослідження.

Проведення будь-якого свята визначається його програмою. Підготовку до роботи потрібно починати з вибору святкового формату. Доцільно характеризувати, які види заходів (свят) можливо підготувати і яка програма

для них підійде. Для кожної форми проведення дозвілля складається окрема програма.

Виокремлюють декілька форм організації програми заходів та святкової розважальної діяльності.

Програма в стилі гри. Форма проведення подібного заходу – гра – на святі не потребує підготовки учасників, однак для її організації необхідна добре продумана програма. Існує декілька варіантів проведення свята:

- інтелектуальна гра;
- рухливі ігри всередині приміщення, або на свіжому повітрі.

Тривалість проведення заходу залежить від віку учасників та специфіки свята. Для опису гри та програми дозвілля частіше всього використовується сценарний план.

Конкурсні програми проведення заходу. Організація заходу у формі гри також можлива й у конкурсному форматі, наприклад: КВК; турнір; інші інтелектуальні змагання.

Свято у формі гри – відмінне рішення не тільки для дитячого свята, але й для заходу, в якому беруть участь дорослі. Під час гри люди отримують можливість відволіктися від реального життя, забути про нагальні проблеми та отримати максимум задоволення від того, що відбувається.

В інтелектуальних іграх рекомендується використовувати комбіновані форми організації подібного дозвілля. Це робиться для того, аби веселі змагання на кмітливість не перетворилися на нудний екзамен.

Гра – вистава. Для проведення театралізованої програми потрібна підготовка сценарію та наявність ведучого (можливо більше, ніж одного). В їх ролі частіше всього виступають безпосередні організатори свята. Форма подібного проведення дозвілля передбачає обов'язкову побудову сюжету таким чином, щоб грати невеликі ролі та виконувати ті, чи інші завдання міг кожний учасник заходу.

Театралізовані заходи можуть бути навіть костюмованими. Для цього потрібна завчасна інформація по тематиці цього заходу. Планування та

проведення заходів подібного плану достатньо складне, тому процес створення та підготовки може бути тривалим.

Захід – видовище. Дуже часто обирають такий формат проведення дозвілля, як видовище. Особливість даних свят в тому, що запрошені на захід виступають безпосередньо глядачами. Цей вид програми дозвілля потребує достатньо значних витрат часу, праці та потребує ретельної підготовки. Зазвичай на такі свята запрошується велика кількість людей.

Серед прикладів свят такого типу можна навести: фестивалі; карнавали; презентації; церемонії; масові гуляння; конкурси; огляди.

Останнім часом у нашій країні активно розвиваються численні види та жанри масових заходів. Це обумовлено безупинно зростаючим рівнем культури українського народу, необхідністю спілкування та більш організованого проведення дозвілля.

На сьогодні головним напрямком діяльності організаторів масових заходів для українців є організація змістовного вільного часу, задоволення їх різнобічних інтересів, виховання патріотизму та громадянськості.

Масовий захід – це особливе соціальне явище, відкрите для усіх бажаючих, проведення якого пов'язане з особливими подіями в культурному, суспільному та політичному житті країни. Масовий захід передбачає велику скупченість людей, об'єднаних однією метою, ціллю та емоціями.

Масовий захід – це завчасно сплановане зібрання людей у визначеному місці, часі, з визначеною кількістю учасників, яке проводиться у відповідності до діючого законодавства.

Будь-який масовий захід має свою мету та завдання.

Мета заходу – це спланований результат заходу, який досягається по його закінченню. В ході проведення заходу визначаються та реалізуються завдання, які сприяють найбільш ефективному та повному досягненню мети.

В залежності від задач масові заходи можна поділити на такі види:

– культурно-спортивні та видовищні: концерти, спортивні змагання, спартакіади, святкові вистави;

- рекламно-комерційні (ярмарки, презентації, розпродажі и т.п.).
- інші масові заходи.

Масові свята завжди посідали досить важливе місце в системі виховання та організації дозвілля, яка характерна для кожної історичної епохи. В цьому процесі соціальні зв'язки організаторів масового свята з його глядачами представлені в соціальних та культурних відносинах, які найбільш відповідають нинішньому способу організації виробництва, при якому відсутня його ідеологічна складова.

Сьогодні можна констатувати початок якісно нового етапу в розвитку культури та дозвілля. На зміну «культурно-освітній роботі» прийшла культурно-дозвілєва діяльність [2], сама ідея якої характеризує розвиток процесів у сфері вільного часу: демократичність шляхів та способів організації масових акцій, рівень альтернативності в прийнятті управлінських рішень, плюралізм в обговоренні проблем, що наболіли, жива і безпосередня участь населення в реалізації культурних проєктів, програм та заходів для всіх верств населення України.

Відповідно це спричинило суттєву зміну вимог до ведучого будь-якого сучасного свята чи заходу. В умовах ХХІ століття і навіть дорослі люди, покоління семидесятих – восьмидесятих бажають, щоб свято було в ритмі даного століття.

Все це відбувається тому, що технологічний процес суттєво пришвидшується і зараз навіть важко собі уявити, яким було проведення свята кілька десятиліть тому.

На допомогу сучасним ведучим прийшли гаджети нового покоління, які дозволяють провести будь-який захід на високому професійному рівні. Тим паче, якщо запрошений ведучий має ще й додаткові таланти.

Доцільно на наш погляд окремо зупинитися на заході-видовищі «Фестиваль», оскільки маємо честь бути запрошеними в якості ведучої до такого грандіозного заходу, як «Битва талантів» в Сумах (ілюстративні матеріали репрезентовано у додатку В).

Необхідно зауважити, що «Фестивалі» зародилися достатньо давно. «Фестиваль», по суті є святом [4]. Свято – це один із способів самовираження людини. Саме тому, повертаючись із гарно організованого карнавалу, або будь-якого іншого розважального заходу, люди, зазвичай, не відчують фізичної втоми, а навпаки – небувалий внутрішній підйом, особливу духовну наповненість.

Причина такого стану в тому, що самовираження людини на святі – це, безумовно, витрата сил, але одночасно свято наповнює кожного енергією для подальших звершень. Так працює «механізм справжньої творчості» [4].

Як приклад проведення «Фестивалю» в ролі ведучої доцільно навести діяльність досить знаної та суперечливої української ведучої – Оксани Марченко.

Варто докладніше схарактеризувати названу ведучу. На телебачення Оксана потрапила, будучи студенткою – після перемоги в 1992 році в конкурсі непрофесійних телеведучих. Враховуючи особливості діяльності ведучого на телебаченні [47] це стало вагомим чинником майбутнього працевлаштування. Їй було всього 19 років, коли вона стала обличчям загальнонаціональних каналів – спочатку ЮТАР, потім УТ-3 та УТ-1 («Стримані вівторки», «Доброго ранку, Україно!», УТН).

У 2009-2017 роках під час роботи ведучою на популярних шоу телеканалу СТБ «Х-Фактор» та «Україна має талант», Оксана Марченко із року в рік радувала глядачів своєю яскравою зовнішністю, стильним вбранням, а головне – своїм неймовірним талантом ведучої, своєю посмішкою та щирістю.

За професіоналізм та яскравість Оксана Марченко неодноразово була удостоєна нагород та визнання, як від глядачів, так і від експертів. Оксані був вручений приз «За вміння притягувати до себе зірок» фестивалю «Телетріумф», також її неодноразово називали кращою телеведучою року.

Певною мірою можна провести паралелі в образах авторки цього магістерського дослідження та цієї неперевершеної телеведучої в усьому (ілюстративні матеріали представлені у додатку Б).

Звертаючись до сучасної моделі ведучого, доцільно виокремити свого колегу та вчителя зі сценічно-виконавської майстерності – Дмитра Будянського, передусім, тому, що цей ведучий має до свого основного таланту та високого рівня майстерності у сфері риторики ще й додатковий талант. Дмитро Будянський – ведучий, що співає. До того ж він веде новини на телевізійному каналі «СТС» та є наразі практично незмінним ведучим загальноміських культурно-мистецьких заходів. У своїй науковій праці Дмитро Васильович висловлює важливу думку про те, що «важливу роль у професійно-педагогічній діяльності відіграє риторична культура, яку ми розуміємо як комплекс мотиваційних, інтелектуальних, морально-естетичних, емоційно-чуттєвих та артистично-виконавських якостей, які виражаються у формі оригінального продукту мисленнєво-мовленнєвої діяльності, спрямованої на досягнення істини і гармонійний розвиток особистості вихованця» [10, с. 4]. Дмитро Васильович Будянський в цьому році отримав звання Заслуженого працівника культури України. Його внесок у розвиток культурного життя Сумщини досить значний, фотоілюстрації його невеликої частини вміщено у додатку Б.

Поділяючи цю думку з Дмитром Васильовичем Будянським вважаємо, що для професійного ведучого досить суттєвого значення набуває володіння риторичною культурою, тобто: гарно володіти своїми розмовними якостями, професійно володіти технікою розмовного жанру, добре володіти українською мовою, мати гарну постановку мови та мелодійний голос.

На таку модель сучасного ведучого вважаємо доцільним орієнтуватися.

Висновки до розділу 1.

Виконання діяльностей, які екстраполюються на сучасну професію конференсьє, історично зафіксовані в епоху Середньовіччя, однак вони походять з часів Античності. На території сучасної України найбільш раннім прообразом конференсьє можна вважати балаганного діда, які супроводжували народні гуляння до XIX століття.

Основними передумовами появи конференсу в сучасному розумінні як самостійної естрадної діяльності є розвиток естрадного мистецтва та культурний розвиток суспільства загалом.

Поняття конференсьє (ведучий) складалося упродовж багатьох років, окремі явища з майстерності ведення заходів зникали, ставали надбанням історії, натомість виникали нові, більш осучаснені, будучи принципово іншими за змістом.

У нашому дослідженні під конференсом розуміємо мистецтво оголошення концертних номерів і виступ в проміжках між ними. Разом тим існує близька до конференсьє роль ведучого, які чітко розмежовуються. Поняття «ведучий» використовується в значенні – людина, яка проводить радіо - та телепередачі, вечори, зустрічі тощо. Зміст схарактеризованих понять визначає диференціацію функцій означених ролей та обумовлює особливості реалізації в умовах конкретного заходу.

Комунікативні тактики і стратегії сучасного ведучого змінюються в залежності від часу та напрацювань майстрів цього виду мистецтва.

На зміну приходять нові формати заходів, а отже і складові діяльності сучасного ведучого передбачають розвиток спроможності працювати в межах різних форматів.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ У МАЙБУТНІХ ЕСТРАДНИХ СПІВАКІВ ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК КОНФЕРАНСУ

2.1. Методичні особливості підготовки сучасного естрадного співака

Естрадний спів, як самостійний напрямок, має порівняно нетривалу історію. Він виник з появою міської культури. Логіка наукового пошуку спричиняє необхідність дослідження особливостей естрадного співу.

Для представників сучасного суспільства не є складністю диференціювати спів в академічному напрямку, чи в естрадному. Академічний звук більш тонкий, однорідний та округлий. Але, іноді, насолоджуючись красою звучання, важко зрозуміти літературний текст вокального твору. Естрадний же спів більш відкритий для слухача: він більше спрямований на виразність людських емоцій.

Академічний спів сформувався у відповідності до певних канонів і передбачає, перш за все, фіксовану вокальну позицію.

Це стосується положення гортані і м'якого піднебіння, а також відчуття голосу в зоні «маски». Фахівці в галузі методики академічного співу вертають увагу на необхідність вокальної «маски». Тобто голос виконавця повинен резонувати в його голові.

Естрадний спів передбачає, передусім, виконання в мовній позиції. У процесі естрадного співу людина використовує природній грудний регістр. В такій же позиції люди розмовляють в повсякденному житті, коли розслаблені та спокійні. Відчуття вібрації голосу при естрадному співі зосереджені в грудній клітині та носоглотці.

У процесі академічного співу м'язи працюють таким чином, що переважна більшість повітря, яке потрапляє до зв'язок, буде перетворене на звук. В естрадній манері співу м'язи підштовхують повітря під час звучання.

В результаті в естрадному співі маємо одночасний вихід повітря і звуку майже в рівній пропорції.

В академічному співі не використовуються такі техніки і прийоми, як сип, хрип, під'їзди, слайди, інтонаційні завищення та різкі регістрові переходи. В естрадному співі ці прийоми будуть лише окрасою виконання та виразними засобами подачі голосу виконавця.

Академічний спів цінує, перш за все, вірність традиції. Разом з тим в естрадному співі перевага надається індивідуальності, тобто тому, що робить конкретного співака унікальним і відрізняє від інших виконавців.

Таким чином, можна зробити висновки, що, – з однієї сторони, естрадний спів нібито поступається по складності оволодіння і розрахований на більш доступне для слухача сприйняття, а разом з тим і простоту, але, – з іншої сторони, ця так звана простота тільки вдавана, адже виконавець точно так повинен довго навчатися оволодівати технікою співу. А як користуватися своїм умінням і талантом – вибір кожного, це більшою мірою вибір смаку.

З естрадним стилем виконання ми стикаємося частіше всього в умовах сучасного культурно-мистецького простору, але не варто порівнювати естраду з «попсою». Адже Арета Франклін, Уітні Х'юстон, Сем Сміт, Ніна Сімон, Адель – в виконавці вищого ґатунку і їх неможна вважати представниками «попси». Фото-ілюстрації видатних представників естрадного вокального мистецтва вміщено у додатку Б.

Наслідування улюбленому естрадному виконавцю не принесе великих успіхів. Щоб засвоїти основну базу естрадного співу: опору звуку, співоче дихання, дикцію, чистоту інтонації та артикуляцію необхідно займатися з фахівцем з естрадного співу. Не потрібно намагатися заспівати один в один з популярними естрадними виконавцями сучасності. Просто потрібно знайти свій стиль та манеру виконання, розкриваючи при цьому всі яскраві фарби свого голосу, а не копіювати сучасних відомих естрадних співаків.

Серед вимог до естрадного співака особливого значення набуває природність звучання, різноманітність тембральних відтінків його голосу, правильна вокальна позиція та опора звуку.

Помилково вважати, що це дається співаку від природи. Наприклад, неймовірна співачка з розкішним грудним голос Уїтні Х'юстон могла неймовірно змінювати і висоту і гучність голосу, володіла гарним вібрато (фотоілюстрації вміщено у додатку Б). А цього практично досягти неможливо без кропіткої роботи над співочими прийомами на уроках з естрадного співу.

Естрадний спів розрахований на сучасного масового глядача. Звідси – зрозумілі за змістовним наповненням тексти без якоїсь глибинної філософії, проста манера виконання, яка досить добре запам'ятовується, використання повторювальних приспівів.

Сьогодні естрадний спів дуже тісно переплітається з іншими напрямками. Також існують різні стилі естрадного співу: поп, рок, соул, фанк, диско, госпел, хіп-хоп, хаус, денс, елелектро–поп, європоп, естрадний романс, балада, авторська музика, шансон, кабаре. В естрадному співі використовуються такі прийоми: хрип, сип, шуми, гроул, скрим, рики, мелізматика, субтон, фальцет. Тобто, використовуються всі види атак звуку. Естрадний спів можна характеризувати як найбільш різноманітний та вільний, тому якщо у початківця немає уявлення в якому напрямку працювати, то обравши цей напрямок в майбутньому у з'явиться і свій стиль і своя манера.

Хоча багато основних принципів, таких, як підтримка дихання і у підзв'язочний тиск, однаково застосовуються до усіх стилів співу, багато методів більш специфічні для того чи іншого напрямку. На жаль, багато викладачів з класичного вокалу належним чином не розуміють унікальні елементи стилів та технік, які відповідають різним неklasичним жанрам. З цієї вагової причини багато здобувачів освіти різних рівнів скаржаться на те, що їх унікальний стиль був поглинутий формальним навчанням.

І хоча це звичайне явище та проте це зовсім непотрібний побічний ефект голосової інструкції. Аби протистояти цьому, так званому побічному ефекту, кожен викладач з естрадного співу має підкреслити індивідуальний стиль співака. Це допоможе вокалісту розширити свої особисті стилістичні тенденції.

Доцільним вважаємо стисло схарактеризувати основні естрадні вокальні напрямки та виконавські проблеми, які для них характерні.

Рок і блюз. Дуже часто рок-музиканти хочуть створити у своєму голосі так званий «сильний», або «колючий» тон, особливо в більш високих регістрах. І хоча цей ефект досягається за допомогою «нездорових засобів» він також може бути отриманий шляхом ретельно опанованої техніки. Насправді цей ефект виходить із четвертого резонансу відомого, як «глоткове гаряче» при якому використовується м'яке піднебіння.

Приклади співаків, які використовують ефект «здоровими засобами»: Дон Хенлі, Сівен Тайлер, Боб Сегер, Мелліса Устерідж, Отіс Реддінг та Джон Фогерті (фотоілюстрації вміщено у додатку Б).

R n B і Jazz. В цих напрямках, особливо, в баладах, дуже часто використовується «повітряний» ефект. Виконання співачкою Шаде Аду може бути гарним прикладом цього ефекту так, як і спів Джорджа Майкла (фотоілюстрації вміщено у додатку Б). Частково через контроль дихання, частково через резонансне розміщення, цей ефект відомий, як «швидке повітря». Подібним чином, джаз та R n B співаки використовують високий, «мокрый», або «димчатий» вид тону, який є певним типом головного резонатору. Голос Марвіна Гайе – ідеальний приклад для цього «особливого ефекту» (фотоілюстрації вміщено у додатку Б).

Знайти свій стиль в естрадному співі можливо тільки шляхом експерименту. Для того, аби зрозуміти який жанр буде цікавим для конкретного естрадного співака, потрібно ознайомитися з багатьма стилями і навіть спробувати себе в них. Тільки шляхом спроб та помилок, можна знайти, яка музика відповідає внутрішньому стану співака. Внутрішній стан – це досить важливий чинник, адже, наприклад, багато людей надає перевагу рок-музиці, але у більшості поціновувачів цього жанру рок стає не просто музичним вподобанням, а й справжнім стилем життя. Дуже часто це можна побачити на прикладі поціновувачів хіп-хопу.

На початковому етапі естрадний співак мало знає про себе та про свої бажання, тому надана практика не тільки корисна для віднайдення своєї манери виконання, але і дає можливість познайомитися самим із собою.

В умовах сьогодення багато вокалістів поєднують в своїй творчості декілька музичних напрямків. Тому є прийоми, які використовуються в багатьох них. «Безліч різноманітних сучасних прийомів естрадного звуковидобування (штробас, субтонування, гроулінг, скримінг, хаш тощо) створюють своєрідні фарби індивідуальності виконавця» [19, с. 281].

Починати вивчати техніки співу доцільно вже тоді, коли напрацьований основний фундамент, такий, як дихання та опора. Якщо фундаментальні основи опановані, накопичено досвід практичного естрадного виконавства, але особливої манери, тоді доцільно знайти свій стиль музики, який гармоніює конкретному виконавцю. Адже, якщо обраний напрямок правильний, то кожний музичний біт співак буде пропускати через себе, зливаючись з кожним музичним акордом. Це і зробить його спів живим.

Визначившись з музичним стилем, стає очевидним які техніки необхідно напрацьовувати для того, аби відповідати йому, а звідси й народиться манера.

Вивчаючи прийоми часто буває так, що якийсь з них настільки поєднується зі співаком, що стає основним звуком. Багато виконавців побудували свою музичну кар'єру на тванзі, субтоні тощо. Загальноприйнятим є такий підхід до цього аспекту: краще мати велику кількість яскравих кольорів в своєму арсеналі, аніж розмальовувати все білими кольорами. Знайти свій стиль можливо завдяки підказці свого викладача з фаху, який може об'єктивно оцінити всі переваги та недоліки голосу естрадного співака.

Цілком очевидно, що у опануванні естрадного співу потрібно багато працювати над удосконаленням свого голосу та іноземної мови, добре розуміти в якому напрямку рухатися та продовжувати самовдосконалюватися

2.2 Авторський досвід поєднання сучасного естрадного співу з мистецтвом конференсу

Професії організатора свята не завжди навчають у закладах освіти, але це не стає перепорою до самореалізації у окресленій сфері. Доцільним вважаємо стисло викласти власний досвід проведення сучасних свят і корпоративних заходів.

Спираючись на загально філософський підхід про те, що кожна людина у своєму житті має займатися своєю улюбленою справою пропонуємо наше особисте відчуття і особистий життєвий досвід, оскільки бажано було б, щоб усі люди отримувати задоволення від того, що роблять. А багатьом подобається і співати і бути ведучою різноманітних свят і корпоративних заходів.

Практично більшу половину свого життя значна кількість людей займається не тим, що їм подобається більше всього, і багатьом просто доводиться заробляти гроші на своє проживання.

Перші починання у якості ведучої весілля у автора цієї магістерської роботи не були позначені високим рівнем попри досить давнє знайомство зі сценою (багато років була учасником вокального колективу СМПО імені М. Фрунзе, мала відзнаки від обласного конкурсу «Сумські зорі») та кожний раз, виходячи із-за лаштунків, відчувала якусь невпевненість, страх, внутрішнє тремтіння. І тільки після набуття досвіду, як ведучої, хвилювання практично никло, натомість вдається отримувати від живого спілкування з людьми безліч позитивних емоцій.

Аналізуючи досвід участі і проведення багатьох свят приходимо о висновку про необхідність постійного самовдосконалення у цій сфері. Кожен, хто вирішив бути ведучим, має відрізнитися від усіх, кого ви бачили, або ж ще побачите у своїй професії. Ведучий має бути абсолютно не схожим на інших. Тобто, мати свій індивідуальний образ, стиль, манеру проведення свят, мати додаткові таланти, наприклад гарно співати, або ж грати на музичному інструменті.

Гарним свято вдається коли є вдале поєднання трьох важливих складових: середовище, ведучий та гарний настрій гостей. А гарний настрій відвідувачів будь-якого заходу цілком залежить від його розпорядника, тобто, – від ведучого.

Свято – це невід'ємна частина будь-якої народної культури, це не тільки дні відпочинку, але і підсумок певного періоду, циклу, етапу життєдіяльності людей. Свята несуть емоційне навантаження, забезпечуючи, при цьому, передачу традицій поколінь, зближення людей, на основі духовних, естетичних і творчих інтересів.

До початку 2000-х років людей, які займалися лише веденням приватних свят, було вкрай мало. Ведучим на приватному святі міг бути культорганізатор, актор з будинку культури, або місцевого театру. Тому довгий час проведення вечірок, весіль та корпоративних заходів вважали чимось непристойним для хорошого актора або конференсьє [51].

В сучасних умовах ведучий – цілком поважна професія, і ведення свят, як правило, – доля фахівців, для яких це основний вид діяльності, а не просто «підробіток», і які вкладають у цю справу багато сил і енергії. Принаймні, якщо це працівники спеціалізованого агентства. Сучасні ведучі можуть провести програму свята у кілька годин, як це буває на приватних вечірках, а іноді свята цілком можуть захопити практично весь день і частину ночі (як буває на весіллях).

Таким чином, сучасний ведучий має володіти особистим шармом (стилем та іміджем) у всепоглинаючій харизмі свята, який буде незмінним супутником чудового настрою гостей.

Стиль та імідж – це два різних поняття. Але без яскраво виявленого стилю людині важко створити ефективний, тривалий імідж.

Стиль ведучого – це форма життя і діяльності, яка визначає особливості спілкування, поведінку, склад думок, манеру себе поводити, одягатися, набір властивих людині мовних засобів та індивідуальні методи професійної діяльності.

Імідж, на відміну від стилю, можна створювати, формувати, змінювати, прилаштовуючись до сучасних вимог сфери культурних послуг, намагаючись визначати вектор його розвитку.

«Пріоритетне призначення іміджеології як науки про технологію особистої чарівності – оснастити людей різного віку іміджезнаннями та надати допомогу в оволодінні та вмілому використанні їх при вибудовуванні міжособистісних та ділових відносин. Чим більше ми досягаємо успіху у створенні позитивного іміджу, тим багатшим репертуар нашої поведінки та ефективніше управління людськими враженнями, тим успішніше ми можемо займатися конструюванням різноманітних сфер соціального спілкування, збуджувати до себе симпатії, користуватися повагою» [52, с. 4].

Знаний гуморист та ведучий В.М. Шепель стверджував: «імідж», більше ніж «образ» – середове явище [52]. В тому сенсі, що він виступає, як людське визнання, як оцінююче відношення якоїсь групи, або верстви населення – повсякчас. Якщо ведучий, індивідуалізуючи свій життєвий образ, лише на деякий час приймає на себе роль «господаря сцени», яка керує і регулює його поведінку, то імідж пропонує мистецький вхід у всі життєві ролі, і відповідно моделі поведінки, у всіх сферах життєдіяльності. Відповідно, імідж залишається безперервним у відносинах з оточуючими та постійно підтримується. Тобто, створення іміджу потребує більш кропіткого і довготривалого процесу «роботи над собою і над роллю». Не тільки «робити самого себе», але і вміло подавати себе завжди і всюди, по-людськи дуже складно.

В.М. Шепель акцентує: «Імідж» – не урочистий «образ». Він – його фасадна частина, в якій манери та зовнішній вигляд виступають в якості більш переконливих архітектурних елементів. Це, свого роду, «фірмовий знак» [52, с. 7]. Чим краще він представлений, тим вище репутація людини. Вважаємо доцільним представити диференціацію особистого образу і особистого іміджу у порівняльній таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Порівняння особистого образу і особистого іміджу

Особистий образ	Особистий імідж
Образ «народжується» у свідомості оточуючих, «живе», відображаючи дійсність.	Імідж цілеспрямовано формується, «кується», «завойовується». Береться свідомо і змінюється свідомо, або ж наповнюється новим змістом, орієнтуючись на очікування оточуючих.
Безперервна, природна динаміка росту.	Безперервна, штучна динаміка у розвитку.
Народжується шляхом підкреслювання привабливих рис індивідуальних, суб'єктних, особистих (своєрідність, характерність).	Створюється шляхом формування привабливих сильнодіючих ділових якостей особистості (вихованість, ерудиція, професіоналізм) і їх вправного «подання».
Це природний органічний процес.	Це вправний технологічний процес (технологія «іміджування», мінітехнологія «фейсбілдинг») імідж – це фасадна частина, зовнішня архітектура образу.
Образу необхідно яскраво виражена психологічна індивідуалізація.	Для створення іміджу індивідуалізація образу має першочергове значення.

Поняття «образ» відмінне від поняття «імідж», як і від поняття «маска». І серед них немає проміжного поняття. Вони рівно віддалені одне від одного, і одночасно рівно взаємопроникають. Подібна диференціація цих понять має практичне значення. Вона допомагає перш за все, глибше усвідомити їх взаємозв'язок: без «образу» і без «масок» не може бути «іміджу».

«Імідж культивується, закріплюється, загрожуючи перетворитися в маску, але весь час залишається на грані перетворення» [52]. Тому, що імідж, як і образ персоніфікований. Імідж, перебираючи маски, не втрачає своєї індивідуальності. Крізь безліч масок виступає «магія особистості».

І образу (оскільки він живе, відтворюючи дійсність) і іміджу (бо він безперервно удосконалюється, змінюючи своє відношення до дійсності) притаманна відповідна динаміка, втративши яку вони обоє ризикують перетворитися на маску (щось «статичне»). Стандарт чарівності завжди залишиться стандартом.

Отже, при створенні іміджу індивідуалізація образу набуває першочергового значення. Чим багатша особистість за своїми характеристиками, тим їй доступніше виразний імідж [50], який ведучому важливо вміти використовувати, як засіб для самовираження своїх найкращих якостей. Цим у сучасному шоу бізнесі часто займається іміджмейкер.

Іміджмейкер – спеціаліст, справою якого і є створення іміджу, на сьогоднішній день в цивілізованих країнах користується великим попитом у політиків, бізнесменів та «зірок». Конкретизуючи можна зазначити, що без них «зірки» не з'являються на «громадському небосхилі». («Зірка» – це імідж ефект).

Чим більш значущі задуми та претензії особистості, тим більше вона стурбована своїм іміджем, над яким працює ціла команда спеціалістів: психолог, стиліст, ритор, візажист, масажист, модельєр, постижер, режисер, хореограф під керівництвом іміджмейкера.

Оволодівши та знайшовши свій стиль та імідж самостійно, або ж із залученням іміджмейкера, майбутній ведучий шукає шляхи для того, аби свята, які він буде проводити, були найкращими та збільшували попит на його послуги у сфері дозвілля.

Свято, в програмі якого розважальна і музична частини проходять без залучення артистів, дуже збагатиться через залучення талантів ведучого. І чим більше цих талантів буде, тим різноманітніше буде сценарій кожного свята.

На святі, коли ситуація часом змінюється стрімко, людині, що володіє різнобічними талантами, і вміє працювати одна – рівних немає. Вона і слово потрібне знайде, і пісню для душі заспіває. Сценарій не страждає, він змінюється непомітно, динаміка заходу не порушується.

Це обумовлює проблему ступеня віртуозності поєднання у ведучого цих складових. Якщо це професіонал, то, маючи значний досвід, а головне технічне оснащення для роботи, свято завжди буде проходити на найвищому рівні.

При запрошенні такого різностороннього ведучого на своє свято замовники отримують не тільки професійне проведення, а і виступ професійної естрадної співачки.

Отже ведуча – естрадна співачка має більший попит у сфері розважальних послуг.

На наш погляд доцільно докладніше схарактеризувати, якими якостями має володіти майбутній ведучий (схематично означені якості представлені у додатку А).

1.Відповідальність.

Відповідальність – це здатність ведучого адекватно відповісти за те, що йому доручено або за те, що він взяв на себе сам, в випадку авторки цього дослідження це – проведення свята.

Один з проявів цієї риси – відповідальний підхід до своєї справи, до своїх слів і зобов'язань.

Відповідальний підхід характерний не тільки для бізнесу, а й для роботи ведучого. Відповідальний підхід до справи зазвичай проявляється у зрозумілих для всіх ділових людей речах: зрозумів завдання, поставив мету, розробив план, вирішив питання з ресурсами, зробив.

2. Пунктуальність.

Ведучий, як ніхто інший має бути пунктуальним, адже це запорука успішного проведення будь-якого свята. Тобто, він повинен дотримуватися певних правил, бути максимально акуратним та чітко виконувати ті чи інші доручення замовників.

Якщо ведучий постійно спізнюється, це говорить про нього, як про людину недисципліновану, легковажну, безвідповідальну та ненадійну.

Так само коли людина спізнюється, створюється враження, що вона не здатна правильно розставити пріоритети, не вміє цінувати важливість подій і людей у своєму житті, а тому і саму себе.

І тому однією з важливих якостей, якими повинен бути наділений сучасний ведучий є саме пунктуальність. Якщо ведучий запізнився на зустріч, не попередивши замовників, – це вважається поганим тоном, що може позначитися і на майбутньому заході.

Пунктуальна людина цінує свій час і вміє раціонально його розподіляти, тому є господарем свого життя.

3. Артистизм.

Артистизм – видатні здібності творчої спрямованості, що дозволяють з легкістю перетворюватися, «змінювати маски». Артистизм – вкрай необхідна якість для професії ведучого. Артистизм допомагає розташувати до себе оточуючих, налаштувати на позитивну хвилю сприйняття, тому він необхідний всім людям, які залучені в сферу активної взаємодії з іншими представниками соціуму.

Ведучий повинен мати не тільки стратегічні і тактичні навички, а, насамперед, – артистизм. Його прямі обов'язки розважати учасників заходу – вміти говорити, наприклад, тости, дотепні й доречні жарти, організовувати різні ігри. При цьому, проводити конкурси на святі він має з урахуванням всіх особливостей своєї цільової аудиторії – її вікові параметри, інтереси і хобі, стать, професію і, навіть, національність.

4. Комунікабельність.

На відміну від людини, яка просто любить спілкуватися, комунікабельна людина є не просто гарним оповідачем, з яким просто весело поговорити. Це досить грамотна та тактовна людина з дуже добрим знанням і володінням мовою. Вона не просто говорить, але і намагається досягнути певної мети, а саме: заспокоїти клієнта, який знаходиться, наприклад, не досить в доброму гуморі та залучити його до активного відпочинку.

Щоб зрозуміти чи комунікабельний ведучий свята достатньо навіть декілька хвилин – комунікабельний ведучий чи ведуча отримує справжню насолоду від спілкування. Він (вона) вміють слухати, легко добирають слова, по-своєму харизматичний (харизматична), впевнений(впевнена) в собі та легко знаходить тему для розмови, незалежно від того з ким спілкується. Вміння спілкуватися залежить не від віку ведучого, адже комунікабельна людина далека від пустих розмов і спілкування з нею не тільки приємне, але частіше всього ще і корисне.

Для комунікабельних людей притаманна гнучкість в розмові, здатність не розгубитися при спілкуванні в різних ситуаціях, впевненість в собі та вміння пристосуватися до різних умов, не втрачаючи при цьому своїх лідерських якостей.

5. Почуття гумору.

Почуття гумору рятує людей від негативних емоцій, нудьги і безнадії, а особистостей, обдарованих цією якістю, люблять і цінують у будь-якому товаристві. Вміло та доречно жартувати – це одна з найскладніших у виконанні людських якостей. І тому, якщо рівень розвитку почуття гумору у ведучого достатньо високий, він дозволяє останньому додати гумору у проведення будь-якого заходу, – це дуже добре. Адже коли ведучий використовує гумор при проведенні свята, то прогнозує лише позитивний результат на те, що усі будуть сміятися та будуть задоволені (приклади вміщено на фотоілюстраціях у додатку В).

6. Почуття стилю.

У сучасному світі одним з головних критеріїв успішної людини є стиль. «Мода виходить з моди, стиль – ніколи», стверджувала відома всьому світу Коко Шанель [39].

Особистий стиль – це здатність ведучого підібрати свій сценічний образ, а не беззастережне слідування за течією сучасної моди. Правильно підібраний одяг згідно тематики того чи іншого свята допоможе ведучому завжди бути затребуваним, обзавестися новими знайомствами для подальшого розвитку та

попиту на його послуги (приклади представлені на фотоілюстраціях, вміщених у додатку В).

7. «Талановитість».

Професія ведучого розважальних заходів є однією з найскладніших професій сучасності. Хибним є враження, що все дуже просто. Але коли в людини, яка претендує на роль ведучого, немає розвинутих комунікативних навичок, таких якостей, як творчі здібності, то займатися цією справою не варто.

Стати популярним ведучим можна, але для цього потрібно багато над собою працювати та розвивати свої додаткові таланти. Опанувавши все це, можна досягти неймовірних висот в цій професії та потрапити до переліку найкращих ведучих свого регіону. Запрошуючи на своє свято ведучого, який має додаткові таланти (гарно співає чи володіє грою на інструментах) замовники отримують і ведучого, і артиста одночасно, що додасть заходу яскравішого забарвлення (приклади представлені на фотоілюстраціях, вміщених у додатку В).

8. Володіння сучасними технологіями.

Ведучий – це творча людина, яка надзвичайно обізнана з сучасними гаджетами та технологіями і постійно збагачує свої знання; це професіонал, який досконало володіє голосом, манерою поведінки, роботою перед мікрофоном; це універсал, який виконує роль сценариста, режисера та артиста, а отже може самостійно вирішувати широкий спектр поставлених замовником завдань.

Сучасний ведучий має бути обізнаним з цифровими технологіями (авторка даного дослідження за допомогою програм Movavi Video Editor Plus та Likee неодноразово робила для замовників історії їхнього життя, кохання тощо, які використовувалися у проведенні свята), мати навички роботи за звукорежисерським пультом, підключитися до розмови (наприклад, із-за кордону) і вивести її на великий екран і значну кількість інших творчо-технологічних аспектів.

Для того, щоб стати гарним ведучим при організації свята слід пам'ятати про деякі нюанси психології людини. Так, складні та довгі речення ведучого сприймаються не завжди так, як він це запланував [36].

Підготовка сценарію – це ще один з обов'язків ведучого, причому сценарний план повинен бути оригінальним у своїй концепції, індивідуальним у кожному випадку, мати у своїй структурі різноманітні конкурси, які будуть прийнятні в кожній окремій компанії [30].

Ведучий – це та людина, від якої залежить вдало пройде той, чи інший захід. Завданням і обов'язком ведучого, в першу чергу, є оголошення виступаючих осіб, які виступають, згідно з вибраною тематикою свята. При цьому ведучий не має виставляти себе на передній план. Кожна людина, яка наділена лідерськими якостями та впевненістю в собі, може стати успішним ведучим, при наявності гарного планування, достатньої практики та чіткої організації.

Ведучий концертів. Багато сучасних мистецьких критиків доводять непотрібність і навіть шкідливість професійного ведення концерту [5]. З таким підходом важко погодитися.

Доцільно схарактеризувати завдання, які виконує конференс в концертній програмі:

- зводить до єдиного цілого номери, які є різними за характером;
- допомагає глядачам краще та якісніше зрозуміти та оцінити окремі виступи артистів;
- виконує функцію сполучної ланки в живому спілкуванні між глядачами та артистами;
- дає можливість глядачам між номерами отримати необхідну розрядку, аби вони більше сконцентрувалися для перегляду наступного естрадного виступу;
- якщо протягом даного концерту виникають паузи (з різних причин), то ведучий заповнює їх своєю присутністю [54].

Концертна програма, яка є різноманітною, завжди викликає у глядачів більше задоволення, аніж суха і статична. Але дуже важливо, щоб аудиторія також добре відчувала логічний взаємозв'язок між виступами артистів. Якщо ведучому не вдається встановити такий взаємозв'язок, то це суттєво шкодить повноцінному сприйняттю концертної програми.

А от коли в паузах з'являється людина, яка пояснює послідовність номерів програми та, наприклад, говорить глядачам: «Ви зараз прослухали музичний твір, а тепер, щоб не втомлювати Вас одноманітністю, ми пропонуємо вашій увазі танцювальний номер», – глядачі одразу доброзичливо зустрінуть виконавця, або виконавців наступного номеру.

Сам факт появи ведучого ніби повідомляє аудиторії про те, що є хтось, хто враховує її запити і піклується про хід всього концерту.

Велика відповідальність лягає на роботу конференсьє за дотриманням ритму концерту. Адже в драматичному спектаклі існують певні правила, які раз і назавжди встановлюють шляхом багатьох репетицій єдиний ритмічний малюнок, який виконують всі учасники. На естраді у кожного номера свій ритм. І саме конференсьє має стежити, щоб ритми окремих номерів чергувалися з користю для концерту загалом; щоб перерви між номерами не перетворювалися в провали.

Завдання ведучого своїми конкретними та кваліфікованими анонсами, чітким поясненням номерів допомогти кращому виступу артистів та правильному сприйняттю їх концертних номерів глядачами. Він може і має своїми словами, своєю інтонацією та жестами підкреслити найбільш цікаве для глядацької аудиторії. Від правильного та фахового ведення концертної програми залежить, який вплив на глядача справить даний концерт загалом.

Живе спілкування ведучого з глядацькою залю істотно поліпшує сприйняття концертної програми в цілому та створює неповторний успіх артистів.

Задля того, щоб кожний концерт був неповторним і потрібен живий зв'язок між публікою та ведучим. Настрій кожного глядача та загалом всієї

глядацької аудиторії, склад публіки завжди різні, так само, як настрій та творче самопочуття кожного окремо взятого артиста. Тонко відчувати обстановку концерту, враховуючи ту чи іншу реакцію глядачів на кожний номер, ось що завжди має вміти конференсьє.

Спілкування артистів та глядацької аудиторії в прямому сенсі залежить тільки від конференсьє, адже тільки він може налагодити їх живе спілкування, підбавьорити своїх колег по сцені та, тим самим, підвищити рівень якості проведення концерту.

Якщо глядацькій аудиторії потрібна розрядка, а це може виникнути в тому випадку, коли проходить довготривалий концерт, то ведучий має, в повній мірі скористатися всіма засобами для кращого відпочинку втомленої уваги глядачів. Це можуть бути і доречні жарти в правильному обсязі та формі, які викличуть у публіки спалах сміху. Найголовніше – це вміння правильно розрахувати свої жарти та інтермедії протягом всієї концертної програми.

У глядача знижується інтерес до подальших номерів концерту в тому випадку, якщо між виступами виникають непередбачені паузи, порушується ритм заходу. Професійний ведучий одразу має знайти просте, або ж гумористичне виправдання цим явищам. Ці пояснення можуть зупинити згубну критику щодо самого концерту та відновити загублений ритм концертної програми.

Виходячи з аналізу практики, концерти поділяються на два типи ведення: «ігровий» та «академічний». В тому випадку, якщо концертна програма ведеться в «ігровій» манері, конференсьє користується багатьма доступними театральними прийомами. Якщо ж концерт проходить в «академічній» манері, то вимоги до ведучого – чітке та лаконічне оголошення концертних номерів і нічого більше.

Визначається та, чи інша манера ведення концерту темою концертної програми, підбором виконавців та їх репертуару і, зрештою, іноді, відсутністю людини, яка вміє вести ігровий конференс.

Якщо артист веде концертну програму в «академічній» манері, то він називається ведучим. Якщо ж в «ігровій», то це – конферансьє. Звісно ж конферансьє має вміти робити все, що робить в концерті ведучий. Проте ігровий конферанс вимагає від його виконавця гарного володіння словом, адже в процесі ведення концертної програми, конферансьє доведеться не тільки дотримуватися чіткого запланованого сценарію, але й віртуозно імпровізувати.

Для цього потрібно володіти необхідними здібностями до художнього читання, аби заповнити в концертній програмі виниклі паузи розповідями, байками та віршами.

Окрім того, конферансьє має володіти ще й акторськими здібностями, аби, в разі потреби, стати співвиконавцем сценок, інтермедій та скетчів.

Доцільно визначити складові конферансу. У структурі конферансу виокремлюють шість складових частин:

- 1) вступ;
- 2) головний монолог;
- 3) ділові анонси;
- 4) інтермедії, пародії, жарти, репризи тощо;
- 5) власний номер;
- 6) закінчення конферансу і концерту;

Розглянемо кожен з визначених частин структури конферансу докладніше.

Вступ. Першим, хто зустрічається із глядацькою аудиторією, звісно є ведучий. Цей перший його вихід досить відповідальний не тільки саме для нього, але й для подальшого налаштування глядачів на позитивний настрій для перегляду концертної програми.

Досить часто публіка приходить до концертної зали після робочого дня і тоді головною задачею кожного з них є відновлення сил та відволікання від буденних турбот та поточних справ.

До того ж з глядачем можуть трапитися якісь непорозуміння чи в гардеробі, або ж в залі для глядачів. Приміщення, в якому буде відбуватися

захід, може бути не зовсім зручним для перегляду, або ж холодним, або ж занадто спекотним. І тоді глядач буде досить невпевнений в тому, чи буде задоволеним від перегляду концертної програми, чи ні. Всі ці чинники має враховувати професійний ведучий.

Всі дійові персонажі концертного дійства мають турбуватися про успішне його проведення та позитивне сприйняття концерту глядацькою аудиторією. У ведучого концертної програми має бути багато «козирів» для безпосереднього спілкування з глядацькою аудиторією. Саме ведучому дістається роль «посланця миру» та робота над подоланням недовіри глядача до артистів, усунення всіх перешкод, які постають в спілкуванні між глядацькою аудиторією та артистами. Тобто, усунення всього зайвого, що перешкоджає позитивному сприйняттю глядачем концертної програми та відволікає його.

Щойно з'явившись на сцені, конференсьє має ретельно оглянути глядацьку залу. Це потрібно для того, аби налагодити безпосередній контакт з глядачем. Спочатку він повинен подивитися на людей, які сидять в перших рядах, вони зазвичай краще освітлені. Справжній майстер своєї справи одразу ж визначиться в прихильності до нього одного, або декількох глядачів. Також він безпомилково побачить тих, хто налаштований скептично. І звісно звертатися ведучий буде до тих глядачів, в яких одразу відчує своїх «друзів». Конференсьє говорить їм про те, задля чого вийшов на авансцену та оголосить, привітавши, наприклад, з якимось святом, про початок концерту. І коли вже буде встановлене досить розширене коло «співрозмовників» ведучому буде достатньо легко «підключити» до цієї «бесіди» й інших глядачів. Головна мета ведучого заходу – оволодіння увагою та прихильністю глядацької аудиторії.

При першій же своїй появі ведучий має від свого імені та імені всіх учасників концерту привітатися з тими людьми, які знаходяться в глядацькій залі. Потім, якщо концерт є тематичним, тобто, приуроченим до будь-якої дати чи річниці, певної події чи загальнонаціонального свята, ведучий обов'язково повинен це відзначити та привітати глядачів з цією подією.

Конферансьє також має повне право пожартувати з глядачами та висловити думку про те, що останні досить невпевнені в якості проведення заходу. Довіра глядацької аудиторії суттєво зросте, якщо вони зрозуміють, що їх неспокій відомий конферансьє. Цей невеличкий жарт буде гарною психологічною розрядкою та вдалою прелюдією до концертної програми.

І, зрештою, ведучий має запропонувати людям, які прийшли на концерт, перемкнути свою увагу з повсякденних справ буденності на запропоновану концертну програму. Йому навіть можна трішки покепкувати та перерахувати список буденних турбот пересічної людини: дружину чи чоловіка, які залишилися вдома та «дістають» своїми ревнощами, недороблені домашні справи, «наганяй» від керівника та інші життєві негаразди.

Можливий ще й інший вид та зміст вступу. Але потрібно добре пам'ятати, що яким би цікавим не був вступ до концерту, його ні в якій мірі не потрібно дуже затягувати. Це загрожує цілісному сприйняттю концерту, адже час на естраді досить обмежений.

Зазвичай концертна програма розпочинається музичним номером, адже саме музика якнайкраще відволікає увагу публіки від повсякденних турбот і проблем та задає позитивний настрій на перегляд заходу. Однак не завжди це є обов'язковою умовою.

Тематичні концерти, які приурочені загальнонаціональних свят, краще розпочинати з літературного твору, або ж з літературно-музичної композиції, яка відповідає тематиці свята.

При цьому необхідно враховувати те, що глядацька зала ще досить неухважно сприймає номери, якими відкривається концертна програма, а починає сприймати їх у повному обсязі орієнтовно в кінці першого відділення. Саме тому, потрібно вибудовувати сценарій заходу, враховуючи цей досить важливий аспект і номери, які потребують до себе найбільшої уваги, розташовувати в тому відрізку концертної програми, коли зосередженість публіки буде найбільш активна.

Після того, як відбулися перші два – три концертних номери, ведучий може промовити головний монолог свого конференсу.

В ньому він може висловити свої досить серйозні думки щодо міжнародних питань, політичного життя країни та мистецтва, надаючи цим питанням гумористичного забарвлення. Від цього, так би мовити, основного питання залежить, чи відбудеться контакт ведучого з глядачами, чи ні. Якщо спілкування розпочнеться вдало, то весь наступний конференс пройде на «одному диханні». Якщо намагання ведучого не виправдали надій, покладених на нього, треба докласти максимум зусиль, аби виправити сформовану ситуацію. Для цього ведучому рекомендується якнайшвидше розпочати виступ з власним сольним номером, або ж найбільш вдалі відрізки конференсу, які призначені для другого відділення, перенести в перше відділення.

Найбільш вагоме завдання конференсьє на будь-якому заході відчувати публіку з першої своєї появи на сцені та, в разі потреби, швидко перелаштуватися на інший хід сценарію. Це має відбуватися без зупинок для глядачів, чітко та в швидкому темпі.

Ділові анонси.

Найголовнішим обов'язком професійного ведучого завжди було, є і буде правильне та чітке пояснення глядацькій аудиторії, який наступний номер концертної програми вони зможуть невдовзі почути, або побачити.

Навіть найталановитіший конференсьє заради своєї інтермедійної чи комічної сторони конференсу не має ніякого права зменшувати цей момент.

Іноді успіх виступу артиста пропорційно залежить від того, як його оголосить ведучий. Адже не завжди глядацька аудиторія може до кінця розібратися в усіх тонкощах мистецтва.

В цьому аспекті вагомим завданням ведучого є надання глядачам необхідних відомостей, аби наступний номер було на належному рівні сприйнято ними.

Наприклад, оголошуючи уривок із п'єси, ведучий може допомогти і артистам і глядачам, коли надасть роз'яснення про ідею п'єси, в яких умовах

розгортається в ній дія та звідки взято цей уривок. Але при цьому він не має повністю викладати зміст майбутньої сцени, тобто, «не розкривати всі карти», адже тоді глядачам буде нецікаво слідкувати за грою акторів.

Або ж, оголошуючи номер наступної співачки, яка володіє унікальним колоратурним сопрано, ведучий має наголосити на тому, що колоратурне сопрано – це досить рідкісний голос і досягти висот в техніці виконання вдається тільки завдяки кропіткій та наполегливій праці артиста.

Досить важливо, аби при оголошенні, ведучий «не перестарався» в рекламній кампанії артистів, тим самим викликавши недовіру глядацької аудиторії.

Кожна поява конференсьє на авансцені ділиться на три частини, розмір яких визначається самим конференсьє, або ж режисером заходу.

Кожного разу, виходячи до глядачів, після виступу чергового артиста, ведучий спочатку повинен говорити про попередній номер (але це не обов'язкова умова), а потім він має повне право провести бесіду з глядачами на теми, не пов'язані з концертною програмою. Саме тут настає слухний момент для виконання комічної, інтермедійної частини конференсу(але це може бути тільки в тому випадку, якщо ця частина не йде слідом за яскравим комічним концертним номером). А вже в самій зав'язці ведучий повинен зробити анонс, тобто, оголосити наступний виступ.

Оголошення наступного концертного номеру має бути побудоване таким чином, щоб імена артистів, які будуть виступати, ведучий вимовив перед самим його виходом з авансцени.

Ці дії необхідні у випадку, якщо публіка добре знає і любить артиста, який має вийти на сцену. Тоді в глядацькій залі пролунають бурхливі оплески, які не дозволять конференсьє продовжувати свою розмову.

Надалі, коли глядачі будуть слухати подальше пояснення до номеру, то вони можуть забути імена виконавців. Але, якщо ведучий закінчить свій анонс, чітко та виразно промовляючи наступних виконавців, то публіка краще

запам'ятає ці імена, пов'язуючи їх зі своїми спогадами про творчий вигляд артистів.

Інтермедії, пародії, жарту, репризи тощо. Протягом всього концертного дійства ведучому декілька раз доводиться і розповідати, і грати. Це можуть бути: невеликі фейлетони, короткі репризи та анекдоти, інтермедії, побудовані на самостійному сюжеті.

Подібні інтермедії, переважно, складають основу репертуару ведучих парного конференсу. Але ведучий – соліст може розігравати сцени з уявним співрозмовником, який ніби знаходиться за кулісами, або розмовляти з уявним партнером, використовуючи уявний телефон, або ж виконувати спеціальні інтермедії для одного виконавця. Тут мають місце і пародії на учасників даного концерту. Але це можливо лише за однієї умови, якщо ці пародії не будуть образливими для артистів. А якщо ці жарти комічним невмінням конференсьє лише посилюють таланти артистів, то це тільки вітається в його роботі.

Будувати інтермедії також можна і використовуючи музичний супровід. Уявимо собі таку інтермедію: ведучий бере в учасника оркестру, наприклад, саксофон і говорить глядачам, що зараз він на ньому зіграє якусь музичну п'єсу. При цьому він досить природно готується зіграти на ньому. Але кожного разу, коли глядачі знаходяться в передчутті звуковибудовування, конференсьє починає вести мову на сторонні теми. І потім, так і не зігравши навіть однієї ноти на даному інструменті, ведучий йде з авансцени.

Заповнити паузу між концертними номерами ведучий може і танцем, і піснею, і виступом в оригінальному жанрі. Тобто у конференсьє та режисера заходу є широкий спектр можливостей для втілення творчого задуму.

Орієнтувати ведучого тільки на такі форми виступу не варто. Адже найчастіше в концертній програмі йому доводиться вимовляти тільки короткі репліки та жарти.

Дуже часто сміх глядацької аудиторії ведучий викликає, просто розказуючи якийсь анекдот. Загалом заперечувати застосування подібних коротких історій неможливо. Однак, як показала практика, деякі конференсьє

зловживають розповідями анекдотів, які зовсім не пов'язані з іншим текстом конференсу, що є неприпустимим.

Дуже прикро, що іноді конференсьє не погоджують з режисером заходу інтермедії та інші прикраси своєї ролі з концертним номером, який буде йти безпосередньо за виступом ведучого.

Також абсолютно неприпустимо, аби ведучий розказував якісь смішні історії перед номером художнього читання, особливо, якщо ці читання, присвячені трагічній темі (темі війни, голоду, смерті), або ж співав куплети перед виступом співака.

Власний номер ведучого.

Перебування ведучого на сцені небажане протягом великого проміжку часу, адже глядачі звикли до того, що ведучий тільки заповнює паузи між виступами артистів. І тому, якщо ведучий знаходиться на естраді більше, ніж п'ять хвилин, то публіка починає вважати, що у неї забирають дорогоцінний час, призначений для цікавих номерів програми.

Зовсім іншою виглядає картина тоді, коли ведучий, звертаючись до глядачів, говорить, що естрада на деякий час належить йому і сам, в цей час, або ж співає, або ж читає вірші чи гуморески. Бажано ці виступи ведучого розставити в програмі так, щоб інші виступаючі могли за цей час приготуватися, тобто, можливо переодягтися, до наступного свого виходу на естраду, або ж розставити необхідний реквізит на сцені.

Але якщо публіка не знає, що даний ведучий володіє додатковими талантами та бачить його вперше, то йому потрібно якнайскоріше продемонструвати глядачам ці свої таланти. Тоді аудиторія стане більш поблажливою до цього ведучого.

Закінчення концерту.

З практичного досвіду розуміємо, що на останньому концертному номері оголошувати публіці про завершення концерту не можна, адже роблячи саме так, ведучий позбавляє виконавця чи виконавців останнього номеру значної уваги з боку глядачів. Тож конференсьє не має ніяким чином виявляти, що

номер, який ним оголошується, є заключним у концертній програмі. Тобто поведінка ведучого та його мова мають дати впевненість глядачу в тому, що концертна програма не закінчується, а буде продовжуватися і надалі.

Про закінчення концерту ведучому можна оголошувати тільки тоді, коли останній виконавець залишить сцену. При цьому оголошення має бути стислим, чітким та виразним.

З цього можна зробити висновок про те, що на початковому етапі становлення, ролі ведучого та конференсьє відрізнялися. Ці дві професії, пов'язані зі спілкуванням з глядацькою аудиторією розвиваються паралельно, відповідно попри їх спорідненість при опануванні доцільно обрати один з векторів.

Ведучий приватних свят – тамада. Тамада (від груз. თამადა, від перс. dāmād «зять, наречений», за іншою версією від адиг. тхьамате – «лідер, начальник») – розпорядник бенкету, масового заходу, у вужчому розумінні – провідний весільній церемонії. Т. Кравченко в своїх працях визначив правила ведучого свят, серед яких вважаємо доцільним схарактеризувати найважливіше.

«Веди за собою – не «ведись» на інших» [26]. Це правило вчить майбутніх ведучих підходити до традиційної схеми будь-якого свята зі своїм творчим, креативним мисленням. Воно вказує на необхідність напрацювання для себе загальноприйнятого «скелету» святкового заходу, із подальшим наповненням його своїми новаторськими ідеями. Можливо це не буде одразу добре усвідомлюватися, але, на практиці це буде виглядати навіть краще, ніж це уявлялося. Головне при цьому не зраджувати собі, як творчій особистості.

Гарного ведучого відрізняє від інших особистий характерний стиль роботи, ведучий може запропонувати декілька різних сценаріїв проведення будь-якого свята, або ж написати його спеціально під замовника.

«Майстер ведення застілля – це не просто людина, що має проголошувати тости, організовувати ігри й конкурси. Від неї залежать настрої свята та мистецтво проведення весілля» [28, с.116].

2.3. Авторська методика поєднання сучасного естрадного співу з мистецтвом конференсу

Професійний ведучий вміло та ненав'язливо зацентрує увагу на собі та веде свято, заохочуючи гостей. Але чи повинен тамада співати, або ж мати інші музичні таланти доцільно визначити на особистому прикладі авторки цієї магістерської роботи.

Ведучий повинен бути, перш за все, професійним ведучим, а вже потім співаком, танцюристом чи музикантом, але не навпаки.

Під час вибору тамади потрібно, у першу чергу, орієнтуватися на те, що він повинен бути професіоналом, а вже потім запитувати, чи вміє людина співати, танцювати, або ж грати на будь-якому музичному інструменті. Позитивний момент додаткових талантів ведучого полягає в тому, що у на весіллі, чи на будь-якому святі буде водночас і ведучий, і виконавець (співак чи виконавець на музичних інструментах), що веде за собою незначну економію коштів. Значна перевага полягає також в тому, що на той випадок, якщо планується проведення спокійного вечора у колі рідних людей і не ставиться завдання наповнення заходу великою кількістю гумору, а є бажання більше насолодитися концертною програмою.

Тобто вибір завжди належить замовникам свята, а завдання професійного ведучого, як потенціального претендента на роль ведучого конкретного заходу, показати на що від спроможний. Тому перш за все, йдучи на зустріч з замовниками, ведучий має випромінювати гарний настрій, аби позитивно налаштувати до себе потенційних клієнтів.

Посмішка ведучого має працювати на нього в будь-який момент життя, навіть тоді, коли це не стосується його професійної діяльності ведучого. Але, коли ми розглядаємо безпосередньо свято, то посмішка знадобиться ведучому з першої хвилини спілкування із замовником. Вона створює в замовника перше враження про ведучого і неважливо насправді який у нього в даний момент настрій. Він має посміхатися при зустрічі та випромінювати позитивну енергію. Це вказує на його готовність працювати на радість гостей та привносити в

запланований захід моменти щастя. Звісно не потрібно перегравати з посмішкою, але ж і не потрібно бути занадто серйозним, бо це також може відлякувати від нього потенційних клієнтів, особливо це стосується молоді. Тобто гарний ведучий має віднайти той баланс, який максимально зближить його з потенційними замовниками. На будь-якому святі може виникнути деякий форс-мажор з різних причин. Ведучий – обличчя свята і має випромінювати впевненість. А впевненість без хитрої впевненої посмішки – марна трата часу. Практично будь-який конфліктний момент з персоналом або з замовником має вирішуватися позитивно, із застосуванням всієї своєї харизму та гарного настрою. Варто не забувати про посмішку в самому кінці заходу, навіть тоді, коли ноги дуже болять, голос хрипить, а очі самі по собі закриваються від перевтоми. Саме ведучому дякують за гарний вечір, запам'ятовують та запитують в нього візитну картку після завершення заходу. І навіть якщо в цей час, ведучий неймовірно втомлений, він випромінювати позитив та посміхатися (приклади вміщено на фотоілюстраціях у додатку В).

Під час зустрічей із замовниками, професійна ведуча має максимально вивчити відомості про запрошених на свято, на якому вона буде працювати в якості ведучої. Попросити замовника розповісти про кожного із гостей: хто вони та чим займаються. Ще досить важливо: запитати в замовника, до якої категорії належить переважна більшість гостей. Вік цільової аудиторії може вказати на те, які музичні вподобання у переважної кількості гостей. Наприклад, якщо більша кількість запрошених народжені у 70-х, то їм сподобається музика 90-х, як вітчизняна, так і зарубіжна. Але, якщо переважна кількість гостей буде молоддю, то звісно для них буде значно цікавішою сучасна музика. Якщо ведучого запрошують провести корпоративний захід – потрібно дуже коректно дізнатися у замовника кумедні історії, різні офісні жарти, можливо необразливі прізвиська на співробітників, які весело «гуляють» по колективу. Тоді гості заходу чують зі сцени те, про що знають самі і тому ведуча одразу стає для них ніби частиною їх колективу. Як правило достатньо півгодини, аби стати для усіх «рідною». А коли вже змогла заслужити довіру,

то варто починати повільно підводити всіх до того настрою, який потрібен саме на цьому заході.

Повертаючись до питання, чи має ведучий мати додаткові таланти, окрім мистецтва конференсу, завдяки особистому досвіду поєднання мистецтва конференсу з естрадним співом, вважаємо об'єктив, що безперечно має. Коли чуємо слово «тамада», за звичкою уявляємо собі людину, яка із року в рік відпрацьовує один і той же сценарій, який давно вже «приївся». Зазвичай це люди середнього віку, програма яких складається із відомих всім віршиків і ці ведучі вже не можуть нікого і нічим здивувати. Особливо враховуючи, що окрім, власне, мистецтва конференсу вони ніякими іншими творчими спроможностями не володіють. Водночас, ведуча, яка може використати свої компетентності як естрадна співачка під час проведення свята, спроможна здивування присутніх, коли, наприклад заспіває пісню та й ще французькою мовою. На початку виступу присутні на святі люди думають що це звучить фонограма «плюс», потім вони очима шукають можливо прихованого артиста, а потім, коли розуміють, що співає саме ведуча, їхньому здивуванню та захопленню не має меж.

Отже, оволодіння естрадним співом позитивно впливає на спроможності у сфері проведення різних заходів і в сучасних умовах позитивно характеризує ведучого. Водночас, опанування мистецтва конференсу може суттєво впливати на конкурентоспроможність естрадного співака в умовах сучасного культурно-мистецького середовища. В умовах працевлаштування за фахом естрадний співак, який володіє на відповідному рівні мистецтвом конференсу, здатний виконувати як обов'язки артиста – співака, так і обов'язки конференсьє, відповідно, конкурує зі співаками, які не володіють майстерністю конференсьє та ведучими, які не можуть також виконувати естрадні вокальні твори не відповідному професійному рівні. Саме тому в умовах підготовки естрадних співаків доцільно інтегрувати до їх освітньо-професійних програм вибіркового складових, які спроможні забезпечити оволодіння основами мистецтва

конференсу, що позитивно вплине на попит на таких фахівців на сучасному ринку праці.

Висновки до розділу 2.

Таким чином, користуючись власною авторською методикою проведення різноманітних розважальних заходів, можемо зробити висновок щодо поєднання професії ведучого та естрадного співака. Це творче поєднання обумовлене швидкозростаючою динамікою соціального буття та диктуються вимогами сьогодення. В сучасному світі технічних та комп'ютерних технологій професія ведучого (конференсьє) стає більш популярною. В наш час професія ведучого стала настільки багатогранною та затребуваною, що професійний конференсьє може і має дивувати учасників розважальних заходів безліччю способів та засобів.

Це доцільно робити, застосовуючи всі свої таланти. Пріоритети та перевагу при виборі ведучого на свято, замовники надають тим ведучим, які добре освічені, позитивні, прогресивні та мають додаткові таланти, окрема, спроможність виконувати естрадні пісні. Авторський досвід вказує на вагомість саме естрадного співу як складової підтримання попиту на послуги з проведення заходів різних рівнів.

ВИСНОВКИ

Зреалізоване дослідження дозволило сформулювати такі узагальнення.

1. У результаті конкретизації змісту поняття конферанс визначено його зміст в сучасних умовах культурно-мистецького простору. Конферансьє (від французького – доповідач) розглядається як мистецтво оголошення концертних номерів і виступ в проміжках між ними. Водночас існує близька до конферансьє роль ведучого, які чітко розмежовуються. Поняття «ведучий» використовується в значенні – людина, яка проводить радіо -, телепередачі, вечори, зустрічі тощо.

2. Визначено особливості історичного розвитку мистецтва конферансу та його сучасного стану. Серед естрадних жанрів мистецтво конферансу – один з наймолодших, однак коріння цього естрадного жанру шукають в далекому минулому. Конферанс бурхливо розвивався протягом багатьох років, набув унікальних властивостей і традицій та наразі став невід’ємною складовою сучасного естрадного заходу. Історично діяльність конферансьє виникла з жартівливих капусників в театрах-кабаре, її виконували переважно комедійні актори. У процесі підготовки естрадного співака вагомим значення набуває розвиток його здатності «спілкуватися» з аудиторією засобами мистецтва, відповідно одним з вагомих засобів оптимізації оволодіння цією здатністю є опанування мистецтва конферансу здобувачами вищої освіти.

3. Диференційовані складові професійної майстерності конферансьє. Конферансьє як фахівцю необхідно володіти всіма навичками артиста (наприклад такими, як гарна дикція), основами режисури, умінням доречно висловити свою думку, мати високий рівень ерудованості у соціальній сфері та у мистецтві. До системи професійної майстерності конферансьє належать також комунікабельність, відповідальність, почуття стилю, високий рівень артистизму, розвиненість почуття гумору, володіння сучасними технологіями та пунктуальність. Сформованість у конферансьє додаткової творчої спроможності (спів, гра на музичному інструменті) є ваговою додатковою

складовою, яка позитивно впливає на професійну майстерність сучасного конференсьє та можливості його професійної реалізації

4. Розроблено авторську методику поєднання сучасного естрадного співу з мистецтвом конференсу у практичній діяльності. Сучасний конференс концертної програми містить: вступ; головний монолог; ділові анонси; інтермедії, пародії, жарти, репризи тощо; власний номер; закінчення конференсу і концерту. Під час узгодження з замовниками, професійна ведуча має максимально вивчити відомості про запрошених на свято, на якому вона буде працювати. Попросити замовника розповісти про кожного із гостей: хто вони та чим займаються. Все це створить умови для того, щоб кожен захід був неповторним. Саме поєднання естрадного співу мистецтвом конференсу значною мірою обумовлюють попит на послуги ведучого в сучасних умовах та підвищують його конкурентоспроможність.

У проведеному дослідженні здійснено спробу розкрити проблему мистецтва конференсу у системі професійної підготовки сучасного естрадного співака, однак воно не вичерпує усі аспекти у окресленій сфері. Найбільш перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо інтеграцію до освітньо-професійних програм підготовки естрадних співаків за спеціальністю 025 Музичне мистецтво освітніх компонентів, спрямованих на оволодіння здобувачами вищої освіти основами мистецтва конференсу, розробку робочої програми вибіркової навчальної дисципліни «Мистецтво конференсу» для здобувачів вищої освіти спеціальностей 025 Музичне мистецтво та 026 Сценічне мистецтво та її впровадження у каталог вибірових дисциплін для здобувачів вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абанкина Т.В. Источники привлечения средств в культурные некоммерческие проекты. *Справочник руководителя учреждения культуры*. 2002. № 10. С. 75–85.
2. Аванесова Г.А. Культурно-досуговая деятельность: Теория и практика организации: учебное пособие для студентов ВУЗов. Москва: Аспект Пресс, 2006. 236 с.
3. Алексеев-Яковлев А. Я. Русские народные гулянья : по рассказам А.Я. Алексеева-Яковлева в записи и обработке Е. Кузнецова. Ленинград: Искусство, 1948. 170 с.
4. Алексеев-Яковлев А.Я. Музыкальные фестивали. Москва: Веха, 2006. 129 с.
5. Ардов В.Е. Как вести концерт. В помощь начинающему конференсье. Москва: Госкультпросветиздат, 1955. 46 с.
6. Ардов В.Е. Разговорные жанры эстрады и цирка. Москва: Искусство, 1968. 183 с.
7. Барабаш Г.П. Организация музыкальных праздников. Москва: Знание, 2009. 34 с.
8. Бенифанд А.В. Праздник. Сущность, история, современность. Красноярск. Издательство Красноярского университета, 1986. 140 с.
9. Бореев В.Ю. Коваленко А.В. Культура и массовая коммуникация. Москва: Наука, 1986. 304 с.
10. Будянський Д.В. Виконавсько-артистичний компонент риторичної культури сучасного педагога. *Український педагогічний журнал*. 2016. № 1. С. 61–71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2016_1_9
11. Васильев К.Р. Организация фестивалей. Москва: Веха, 2007. 156 с.
12. Викторов А. В. Начинаем эстрадный концерт. Москва: Знание, 1974. 48 с.

13. Волчук С. Корпоративный праздник. Организация: шаг за шагом. Санкт-Петербург: Питер, 2006. 160 с.
14. Гайдук Т.А. Организация праздничных мероприятий. Москва: ОРИГО, 2009. 122 с.
15. Генкин Д.М. Массовые праздники. Москва: Просвещение, 1975. 140 с.
16. Германова М.Г. Эстрадный жанр: (Разговорные жанры эстрады). Москва: Советская Россия, 1986. 96с.
17. Гойхман О.Я. Организация и проведение мероприятий. Москва: ИНФРА-М, 2008. 119 с.
18. Гоник М. Студенческая вечеринка. Москва: Айрис Пресс, 2004. 224 с.
19. Дерський Ю.Я. Постановка вокального апарата естрадного співака та її роль у вихованні індивідуальної виконавської манери. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. 2011. Вип. 33. С. 281–289. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvmp_2011_33_30
20. Жарков А.Д. Революционные праздники и их воспитательное значение. Москва: Советская Россия, 1986. 76 с.
21. Жарков А.Д. Технология культурно-досуговой деятельности. Москва: МГУК, 1998. 344 с.
22. Жигульский К. Праздник и культура. Москва: Прогресс, 2005. 336 с.
23. Зайцева В. П. Режисура естрады та масових видовищ: *навчальний посібник*. Київ: Дакор, 2003. 304 с.
24. Ковшарь И.Ф. Проблемы истории и теории массовых музыкальных представлений нового времени: *монография*. Москва: Музыка, 2009. 204 с.
25. Козлова Т.В. Современные технологии организации массовых мероприятий: *учебное пособие*. Москва: АПРИКТ, 2006. 171 с.
26. Кравченко Т. 101 правило ТОП ведущего праздников Серия «Записки тамады». Дніпропетровськ: «Айс Принт», 2016. 30 с.
27. Кузнецов Е.М. Из прошлого русской эстрады. Москва: Искусство, 1958. 368 с.

28. Кукуруза Н. В. Майстерність ведучого: *навчальний посібник*. Івано-Франківськ, 2010. 176 с.
29. Культурология XX век энциклопедия. Том первый. А-Л Санкт-Петербург: Университетская книга; ООО Алетейя, 1998. 447 с.
30. Кэмпбелл А. Вечеринка в большой компании / Пер. с англ. В.Л. Кашникова. Москва: Айрис-пресс, 2002. 256 с.
31. Ладов Б.В. Массовые празднества. Москва :ЮНИТИ, 2007. 212 с.
32. Лазарева Л. Н. История и теория праздников: *учебное пособие*. Челябинск: Челябинская государственная академия культуры и искусств, 2010. 251 с.
33. Липатникова Т. Н. Праздник начинается. Ярославль: Академия развития: Академия Холдинг, 2003. 224 с.
34. Мазаев А.И. Праздник как социально-художественное явление: Опыт историко-теоретического исследования. Москва: Наука, 1978. 381 с.
35. Муратов С.А. ТВ – эволюция нетерпимости (история и конфликты этических представлений). Москва: Логос, 2000. 239 с.
36. Наконечна О.В. Основи сценічного мовлення: *навчальний посібник*. Одеса: Астропринт, 2010. 172 с.
37. Нариси української популярної культури / за ред. О. Гриценка.. Київ: Український центр культурних досліджень, 1998. 760 с.
38. Некрылова А.Ф. Русские народные городские праздники, увеселения и зрелища (конце XVIII – начало XX века). Ленинград: Искусство, 1988. 208 с.
39. Пахтер М., Лэндри Ч. Культура на перепутье: культура и культурные институты в XXI веке. Москва: Классика – XXI, 2003. 96 с.
40. Петров Б.Н. Массовые спортивно-художественные представления: (Основы режиссуры, технологии, организации и методики). Москва: Академ. Пресс, 2008. 328 с.
41. Поздняков Н.К. Информационная телепередача: эфир, ведущие, зрители. М.: Восточный ветер, 1997. 232 с.

42. П'ятницька О. І. Організація обслуговування у підприємствах ресторанного господарства: *підручник*. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 584 с.
43. Соболева Е. Праздник продолжается. *Праздник*. 2008. № 10. С. 24.
44. Социологический словарь / Отв. ред.: Г.В.Осипов, Л.Н.Москвичев. Москва: ИНФРА М – НОРМА, 1998. 488 с.
45. Станиславский К.С. Моя жинь в искусстве / предисл. Т.В. Дорониной. Москва: Варгиус, 2007. 448 с.
46. Телевизионная журналистика: *учебник* / Ред. коллектив: Г.В. Кузнецов, В.Л. Цвик, А.Я. Юровский. Москва: Издательство Московского государственного университета; Высшая школа, 2002. 304 с.
47. Ткачев В.А. Синяя птица телевидения: страницы истории. Владивосток: Изд-во Дальневосточного университета, 1997. 124 с
48. Толковый словарь русского языка / Под ред. Д.Н. Ушакова. Москва: Государственный институт «Советская энциклопедия»; ОГИЗ; Государственное издательство иностранных и национальных словарей, 1935-1940. (4 т.). 889 с.
49. Тульчинский Г.Л. Маркетинг в сфере культуры: *учебное пособие*. Санкт-Петербург: Лань; Планета музыки, 1995. 496 с.
50. Ходак Е. Праздник как инструмент внутреннего PR. *PR news*. 2002. № 2. С. 50–60.
51. Хохлов В.А. Сценарии корпоративных вечеринок. Практическое руководство. Москва: Поколение, 2007. 304 .
52. Шепель В.М. Имиджелогия. секреты личного обаяния. Москва: Линка-Пресс, 1997. 168 с.
53. Щеглова О. А. Вечеринка на работе. Москва: Айрис-пресс, 2003. 224 с.
54. Щербакова Г.А. Концерт и его ведущий. Москва: Советская Россия, 1974. 79 с.

55. Эстрада в России. XX век. Энциклопедия / отв.ред. Уварова Е.Д.; редкол. Дмитриев Ю.А., Кузнецова О.А., Макаров С.М., Петров А.Е. Москва: ОЛМА-ПРЕСС, 2004. 861 с.

56. Юдин Н.Л. Социальный смысл праздника. Автореф. дисс. на соискание ученой степени кандидата философских наук. Иваново, 2006. 19 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Значущі якості сучасного ведучого

Видатні особистості у сфері естрадного співу та конференсу

Рис. Б 1. Арета Франклін.

Рис. Б 2. Уїтні Х'юстон.

Рис. Б 3. Сем Сміт.

Рис. Б 4. Ніна Сімон.

Рис. Б 5. Адель.

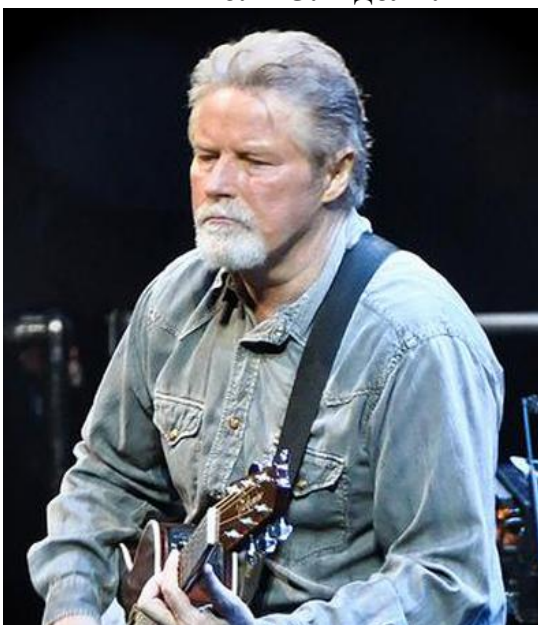

Рис. Б 6. Дон Хенлі

Рис. Б 7. Стівен Тайлер.

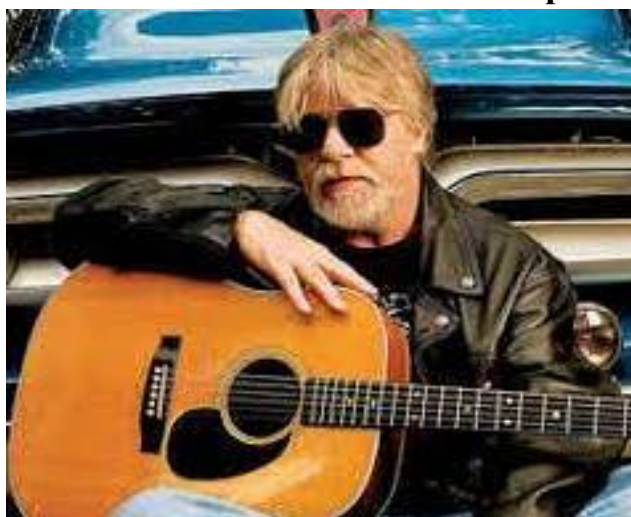

Рис. Б 8. Боб Сегер.

Рис. Б 9. Мелісса Уостерідж.

Рис. Б 10. Отіс Реддінг.

Рис. Б 11. Джон Фогерті.

Рис. Б 12. Шаде Аду.

Рис. Б 13. Джордж Майкл.

Рис. Б 14. Марвін Гейє.

Рис. Б 15. Оксана Марченко

Рис. Б 16. Дмитро Будянський.

Складові мистецтва конференсу**Рис. В 1. Проведення ювілею.****Рис. В 2. Образ казкової феї.**

Рис. В 3. Вокальний номер ведучої на святі

Рис. В 4. Проведення театралізованої казки.

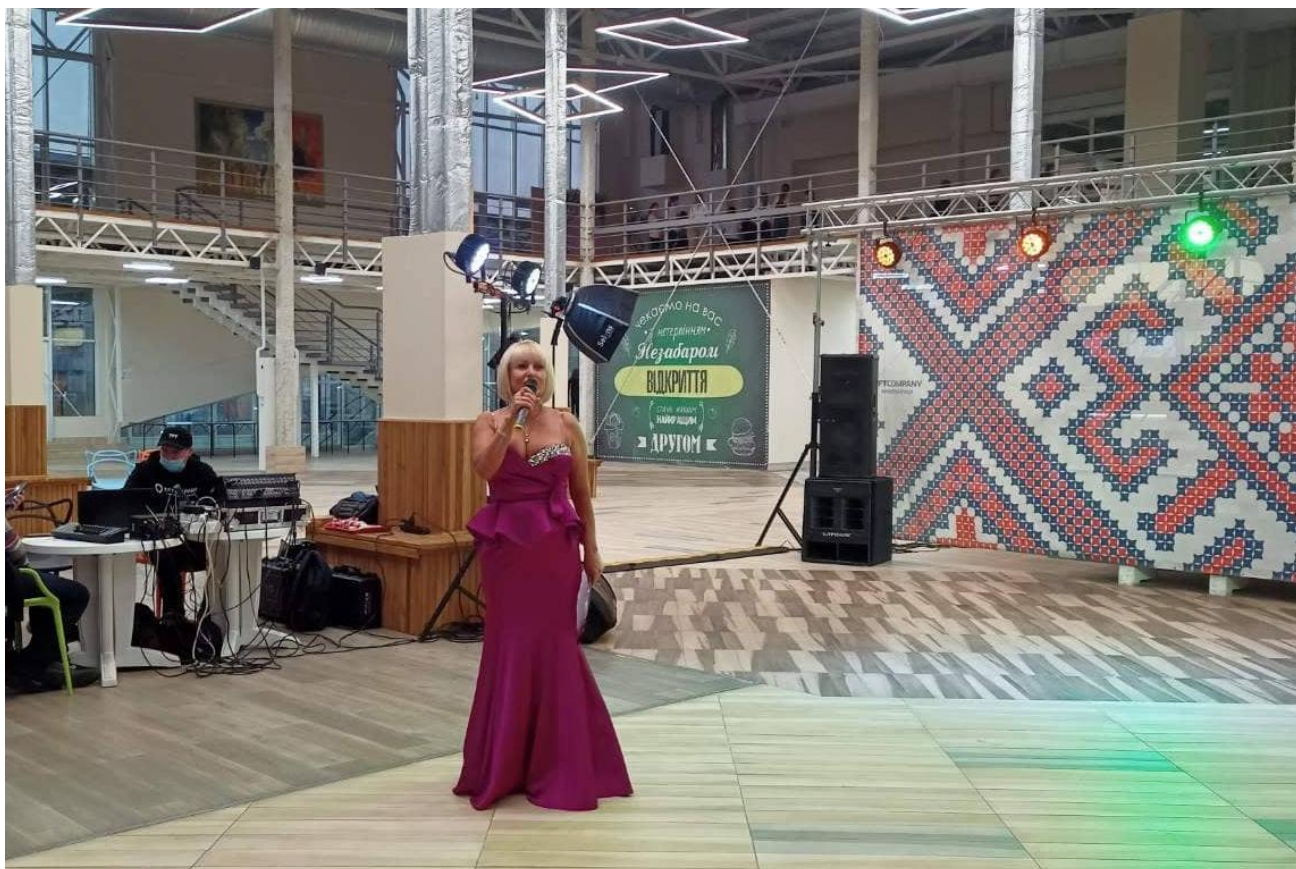

Рис. В 5.Проведення дитячого шоу – проєкту «Битва талантів».

Рис. В 6. Вокальний номер ведучої на шоу – проєкті «Битва талантів».